

Արդյո՞ք Հիսուսը Աստված է
Աստվածաշունչը Ասում է
ՈՉ

[Հայերեն - Armenian – أرميني]

Հ Ե Ղ . Շաբիր Ալլի

Թարգմանությունը:

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

& Մենա Ռ. Հակոբ
Ստուգող հանձնաժողով:
Աբու Առամ

هل عيسى عليه السلام إله؟ الإنجيل يجيب لا!

شبير علي

ترجمة:

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& أنا ر. يعقوب

مراجعة: أبو آرام

ISLAM HOUSE

الإسلام من أجل العالم

ISLAMHOUSE.COM

THE LARGEST AND MOST AUTHENTIC
FREE REFERENCE TO INTRODUCE ISLAM
IN THE WORLD LANGUAGES

ԱԼԼԱԶԻ ԱՆՈՒՆՈՎ ԱՄԵՆԱՌՈՂՈՐՄԱԾ ԱՄԵՆԱԳԹԱՍԻՐՏ

Հեղինակ.

Շաբիր Ալլին հանդիսանում է Իսլամական Տեղեկատվության և Դավա միջազգային կենտրոնի տնօրենը, որը հիմնվել է Տորոնտոյում, Կանադա: Նա արտագաղթել է իր ծննդավայր Գայանայից 1978 թվականին և շարունակել է ձեռք բերել հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են ներկայացնելու Իսլամի համապարփակ ուղերձը տարբեր և առանց հավատքի մարդկանց: Մասնավորապես, Աստվածաշնչի նրա գիտական գիտելիքները զուգորդվում է երկխոսությունների և բանավեճերի հաճելի մոտեցմամբ, որոնք նրան հաղթանակի եզրեր են տվել շատ հանրային հանդիպումների ժամանակ: Նա Իսլամը ներկայացրել է բազմաթիվ երկխոսությունների, բանավեճերի և հանրային դասախոսությունների ընթացքում, որոնք տեղի են ունեցել Անգլիայում, Կանադայում, Ամն-ում և Գայանայում: Նա վարում է երկու ռադիո հաղորդումներ, որոնք հեռարձակվում են Տորոնտոյից և էդմոնթից դուրս: Նա հեռակա ուսուցում է ստանում Սադրուրիի Լաուենթյան Համալսարանում: Նա շատ է ճանապարհորդում, որպեսզի տարբեր համալսարանական հաստատություններում դասախոսություններ տա Իսլամի և համեմատական կրոնների մասին:

ԱՐԴՅՈ՞Ք ՀԻՍՈՒՍԸ ԱՍՏՎԱԾ Է: ԱՍՏՎԱԾԱՇՈՒՆԸ ԱՍՈՒՄ Է «ՈՉ»

ՄԱՍ 1:

Աստվածաշնչի որ մի հեղինակ չի հավատում, որ Հիսուսը Աստված է:

Եվ Քրիստոնյաները և Մահմեդականները Հիսուսին հավատում, սիրում և պատվում են: Ամեն դեպքում, նրանք տարանջատվում են նրա աստվածայնության հարցի շուրջ: Բարեբախտաբար, այս տարբերությունը լուծելի է, եթե մենք հղենք հարցը և Աստվածաշնչին և Ղուրանին, որովհետև և մեկը և մյուսը ուսուցանում են, որ Հիսուսը Աստված չէ:

Բոլորին բավական պարզ է, որ Ղուրանը ժխտում է Հիսուսի աստվածայնությունը, այսպիսով մենք ժամանակի կարիք ենք զգում, որպեսզի բացատրենք դա: Մյուս կողմից, շատ մարդիկ սխալ են ընկալում Աստվածաշունչը: Նրանք հավատում են, որ Հիսուսի Աստված լինելու հավատքը այնքան տարածված է, որ պետք է սկիզբ առնի Աստվածաշնչից: Այս և հետագա վեց ուղերձների մեջ մենք հստակորեն ցույց կտանք, որ Աստվածաշունչը չի ուսուցանում այդ: Աստվածաշունչը հստակ ուսուցանում է, որ Հիսուսը Աստված չէ: Աստվածաշնչի մեջ Աստվածը միշտ հանդիսանում է մեկ այլ կերպար, ոչ թե Հիսուսը: Ոմանք կարող են ասել, որ Հիսուսը խոսել կամ գործել է որևէ արարք, երկրի վրա, որը և ապացուցում է նրա Աստված լինելու փաստը: Մենք ցույց կտանք, որ աշակերտները երբեք չեն եկել այն եզրահանգման, որ

Հիսուսը Աստված է: Եվ այս մարդիկ ապրել և քայլել են Հիսուսի հետ և ուստի առաջնահերթ տեղյակ են, թե նա ինչ է ասել և գործել:

Բացի այդ, Աստվածաշնչի Առաքյալների Գործքը մեզ ասում է, որ Սուրբ Հոգին առաջնորդում էր աշակերտներին: Եթե Հիսուսը Աստված էր, իրոք նրանք պետք է տեղյակ լինեին: Սակայն նրանք տեղյակ չէին: Նրանք շարունակում էին երկրպագել մեկ ճշմարիտ Աստծո, ում երկրպագում էին Աբրահամը, Մովսեսը և Հիսուսը: (տես. Գործք գլուխ 3 տարբերակ 13)

Աստվածաշնչի բոլոր հեղինակները հավատում են, որ Հիսուսը Աստված չէր: Նրա Աստված լինելու գաղափարը Քրիստոնեական հավատքի մի մաս է դարձել Աստվածաշնչի գրառումից հետո: Եվ դարեր անց դարձել է Քրիստոնյաների հավատքի մասը:

Առաջին Կտակարանների հեղինակներ Մատթեոսը, Մարկոսը և Ղուկասը, հավատում են, որ Հիսուսը Աստված չէր (տես Մարկոս 10:18; Մատթեոս 19:17 և Ղուկաս 18:19): Նրանք հավատում են, որ նա Աստծո որդին էր արդար անհատի իմաստով: Նմանապես, շատերին կոչել են Աստծո որդիներ: (Մատթեոս գլուխ 23, տարբերակ 1,9)

Պողոսը, որին վերագրում են Աստվածաշնչի տասներեք կամ տասնչորս նամակները, նույնպես հավատում էր, որ Հիսուսը Աստված չէ: Պողոսի համար Աստված առաջինը արարեց Հիսուսին, այնուհետ որպես գործոն կիրառելով, արարեց մնացյալ արարածներին (տես Կողոսացիներ գլուխ 1, տարբերակ 15 և Կորնթացիներ Ա, գլուխ 8

տարբերակ 6): Նմանատիպ գաղափարներ կարելի է գտնել Հրեաներին ուղղված նամակների , ինչպես նաև Կտակարանի և Հովհաննեսի նամակների մեջ, որոնք գրառվել են Հիսուսից յոթանասուն տարի անց: Ամեն դեպքում, այս բոլոր գրառումների մեջ, Հիսուսը հանդիսանում է Աստծո արարածը և ուստի, հավերժ ենթակա է Աստծուն (տես Կորընթացիներ Ա 15, տարբերակ 28)

Այժմ, քանի որ Պողոսը, Հովհաննեսը և հրեաների հեղինակները հավատում էին, որ Հիսուսը Աստծո առաջին արարածն է, որոշ բաներ, որոնք նրանք գրառել են պարզորեն ցույց են տալիս, որ Հիսուսը հանդիսանում էր նախագոյություն ունեցող հզոր էակ: Հաճախ թյուխմացության արդյունքում, այն նշանակում է, նրա Աստված լինելու հնարավորությունը: Սակայն ասել, որ Հիսուսը Աստված էր, նշանակում է դեմ գնալ հեղինակների գրառումներին: Չնայած այս հեղինակները ունեին տվյալ ավելի ուշ հավատքը, որ Հիսուսը ավելի հզոր է, քան բոլոր արարածները, նրանք նույնպես հավատում էին, որ նա դեռ ավելի նվազ է, քան Աստվածը: Փաստացի, Հովհաննեսը մեջ է բերում Հիսուսին, ով ասել է. Հայրը ավելի հզոր է, քան Ես (Հովհաննես գլուխ 14, տարբերակ 28) Եվ Պողոսը հայտնում է, որ յուրաքանչյուր կնոջ գլուխը իր ամուսինն է, յուրաքանչյուր տղամարդու գլուխը Քրիստոսը և Քրիստոսի գլուխը Աստվածը: (Կորընթացիներ Ա գլուխ 11 տարբերակ 3)

Ուստի, տվյալ գրառումների մեջ որևէ բան գտնել և հայտնել, որ նրանք ուսուցանում են այն, որ Հիսուսը

հանդիսանում է Աստված, նշանակում է թյուր կիրառել և թյուր մեջբերել այն, ինչ տվյալ հեղինակները ասում են: Այն ինչ նրանք գրում են, պետք է ընկալել ըստ իրենց հավատքի, որ Հիսուսը հանդիսանում է Աստծո արարած , ինչպես որ մինչ այդ հստակորեն նշել են:

Այսպիսով, մենք տեսնում ենք, որ որոշ ուշ ժամանակաշրջանի գրողներ բարձր կարծիք են հայտնում Հիսուսի մասին, սակայն Աստվածաշնչի ոչ մի հեղինակ, չի հավատում, որ Հիսուսը հանդիսանում է Աստված: Աստվածաշունչը հստակորեն ուսուցանում է, որ գոյություն ունի միայն մեկ ճշմարիտ Աստված, մեկը, ում երկրպագել է Հիսուսը (տես Հովհաննես գլուխ 17, տարբերակ 3)

Հաջորդ վեց ուղերձների մեջ մենք կարող ենք ավելի խորը ուսումնասիրել Աստվածաշունչը և մեջ բերել առավել շատ խյուղաթյուրված հատվածներ, որպես Հիսուսի աստվածայնության ապացույց: Աստծո օգնությամբ, մենք ցույց կտանք, որ այն ժխտում է այն , ինչ նրանք այդքան հաճախ փորձում են ապացուցել: Թող Աստված մեզ բոլորիս առաջնորդի առ ճշմարտություն, որը ուղղորդում է Դրախտի հավերժ կյանք:

ՄԱՍ 2.

ԱՌԱՔՅԱԼՆԵՐԻ ԱՐԱՐՔՆԵՐԻ ԱՊԱՑՈՒՅՑՆԵՐԻՑ

Հիսուսը շատ հրաշքներ է ներկայացրել և անկասկած, շատ հրաշալի բաներ են խոսել նրա մասին: Ոմանք նրա խոսքերը կիրառել են ապացուցելու նրա, Աստված լինելը: Մակայն նրա իրական աշակերտները, ովքեր ապրել և քայլել են նրա հետ և ականատես են եղել նրա խոսքերին և արարքներին, երբեք չեն հանգել հետևյալ եզրակացության: Աստվածաշնչի մեջ, Առաքելոց Գործքը մանրամասնում է աշակերտների գործունեությունը Հիսուսի համբարձումին հաջորդող երեսուն տարիների ընթացքում: Այս ամբողջ ընթացքում, նրանք Հիսուսին երբեք չեն վերաբերվել որպես Աստծո: Նրանք շարունակաբար և հետևողականորեն կիրառում էին Աստված տիտղոսը այլ մեկի, ոչ թե Հիսուսի համար:

Պետրոսը ոտքի կանգնեց տասնմեկ աշակերտների հետ և ամբոխին դիմեց ասելով. «Իսրայելի ժողովուրդ, «լսեք սա. Նագովրեցի Հիսուսը մարդ էր, ում ձեզ ուղարկել է Աստված հրաշքներով, զարմանքներով և նշաններով, որը նրա միջոցով կատարել է Աստված, ինչպես դուք ինքներդ տեսել եք»: (Գործք 2:22) Ուստի Աստված էր, ով Հիսուսի միջոցով հրաշքներ էր գործում, որպեսզի համոզի մարդկանց, որ Աստված է ապահովել Հիսուսին: Պետրոսը չի տեսել Հիսուսի Աստված լինելու հրաշքները:

Ի շնորհիվ Պետրոսի Աստծո և Հիսուսի վերաբերմունքի, պարզ է դառնում, որ Հիսուսը Աստված չէ: Քանի որ նա

միշտ Հիսուսից հեռացնում էր Աստծո տիտղոսը: Օրինակ վերցրեք հետևյալ հղումները.

«Աստված բարձրացրել է այս Հիսուսին...» (Գործք 2:32)

«Աստված այս Հիսուսին դարձրել է Տեր և Քրիստոս» (Գործք 2:36)

Երկու հատվածներում էլ Հիսուսից հեռացրել են Աստծո տիտղոսը: Ինչու՞, եթե Հիսուսը Աստված է:

Պետրոսի համար, Հիսուսը հանդիսանում էր Աստծո ծառա: Պետրոսը ասաց. «Աստված բարձրացրեց իր ծառային»,

Որտեղ ծառայի տիտղոսը վերաբերվում է Հիսուսին (Գործք 3:26)

Սա ակնհայտ է նախորդ հատվածից, որտեղ Պետրոսը հայտնում է. «Աբրահամի, Իսահակի և Հակոբի Աստվածը, մեր հայրերի Աստվածը փառաբանել է իր ծառա Հիսուսին»: (Գործք 3:13)

Պետրոսը պետք է տեղյակ լիներ, որ Աբրահամը, Իսահակը և Հակոբը երբեք չեն խոսել Աստծո Երրորդության մասին: Նրանք միշտ խոսում են Եհովայի, միակ Աստծո մասին: Այստեղ, ինչպես Մատթեոս գլուխ 12 :18-20 Հիսուսը հանդիսանում է Եհովայի Ծառան: Մատթեոսը մեզ պատմում է, որ Հիսուսը հանդիսանում է Եհովայի նույն ծառան, ում մասին խոսում է Եսայի 42:1-ը: Եթե Մատթեոսը և Պետրոսը ճիշտ են, ապա Հիսուսը Եհովան չէ, այլ Եհովայի ծառան: Սա ապացուցում է, որ Հիսուսը Աստված չէ: Հին Կտակարանը պարբերաբար ասում է, որ Եհովան հանդիսանում է միակ Աստվածը, (Եսայի 45:5) Եթե

Եհովան երեք Աստծո անունն է, ապա Հիսուսը դուրս է մնում է Աստվածայնությունից, քանի որ այդ դեպքում նա պետք է լինի Երրորդական Աստծո ծառան: Մյուս կողմից, եթե Եհովան հանդիսանում է միայն Հոր անունը, ապա Հայրը միայնակ Աստված է, քանի որ Եհովան միայն Աստված է, ուստի Հիսուսը Աստված չէ: Այս կամ այն կերպ Հիսուսը Աստված չէ: Այս առումով, երկուսն էլ և Պետրոսը և Մատթեոսը ճիշտ էին:

Հիսուսի բոլոր աշակերտները կիսում են այս տեսակետը: Գործք գլուխ 4, տարբերակ 24 մեզ ասում է, որ հավատացյալները աղոթել են Աստծուն ասելով. «Գերիշխան Տեր, դու արարել ես երկինքը և երկիրը և ծովը և ամենը այնտեղ»: Եվ ակնհայտ է, որ մեկը, ում նրանք ուղղում են աղոթքը, Հիսուսը չէ, որովհետև երկու տարբերակ հետո, նրանք անրադառնում են Հիսուսին որպես «քո սուրբ ծառան, Հիսուսը, ում դու օձել ես»: (Գործք գլուխ 4 տարբերակ 27)

Եթե Հիսուսը Աստված լիներ, նրա աշակերտները պետք է որ դա պարզորոշ ասեին: Փոխարենը, նրանք շարունակում էին քարոզել, որ Հիսուսը Աստծո Մեսսիան էր: Գործքը մեզ ասում է. «Օրեցօր, տաճարի սրահներում և տանից տուն, նրանք չեն դադարել ուսուցանել և հայտնել ավետիսը, որ Հիսուսը հանդիսանում է Մեսսիա»: (Գործք գլուխ 5, տարբերակ 42) Եբրայերեն Մեսսիա տիտղոսը, որը Հունարեն Քրիստոսն է, հանդիսանում է մարդկային տիտղոս: Այն նշանակում է «Օծված»: (Տես Եսայի գլուխ 45 տարբերակ 1) , որտեղ պարսիկ Կյուրոսին կոչում են Աստծո Մեսսիա:

Եթե Հիսուսը Աստված լիներ, ապա ինչու՞ աշակերտները շարունակաբար պետք է դիմեին նրան այնպիսի մարդկային տիտղոսներով ինչպիսիք էին ծառա, Աստծո մեսսիա և հետևողականորեն կիրառում էին Աստծո տիտղոսը, նրա համար, ով համբարձել է Հիսուսին:

Արդյո՞ք նրանք վախենում էին մարդ արարածից: Ոչ: Նրանք համարձակորեն քարոզում էին ճշմարտությունը վախ չունենալով ոչ բանտարկությունից, ոչ էլ մահից: Երբ նրանք հանդիպեցին իշխանությունների ընդդիմությանը, Պետրոսը հայտնեց. «Մենք պետք է հնազանդվենք Աստծուն, ոչ թե մարդուն: Մեր հայրերի Աստվածը համբարձեց Հիսուսին...» (Գործք 5:29-30)

Արդյո՞ք նրանք բացառում են Սուրբ Հոգին: Ոչ: Նրանց աջակցում է Սուրբ Հոգին (տես Գործք 2:4; 4:8; 5:32)

Նրանք ուղղակի ուսուցանում էին այն, ինչ սովորել էին Հիսուսից – այն որ Հիսուսը Աստված չէ, այլ հակառակը Աստծո ծառա և Մեսսիա:

Ղուրանը հաստատում է, որ Հիսուսը Մեսսիա էր և որ նա հանդիսանում էր Աստծո ծառան (Ղուրան 3:45; 19:30)

ՄԱՍ 3

ԱՐԴՅՈ՞Ք ՀԻՍՈՒՍԸ ԱՄԵՆԱԶՈՐ և ԱՄԵՆԱԳԵՏՆ ԷՐ:

Քրիստոնյաները և Մահմեդականները համամիտ են, որ Աստված ամենազոր և ամենազետն է:

Կտակարանները ցույց են տալիս, որ Հիսուսը ամենազորը չէր, քանի որ նա ուներ որոշ սահմանափակումներ: Մարկոսը, իր Կտակարանի մեջ պատմում է մեզ, որ Հիսուսը ի վիճակի չէր որևէ հզոր արարք կատարել իր հայրենի քաղաքում. (գլուխ 6 տարբերակներ 5-6) Մարկոսը նույնպես մեզ պատմում է, որ երբ Հիսուսը փորձեց բժշկել մի կույրի, առաջին փորձից նա չբժշկվեց և Հիսուսը ստիպված էր փորձել երկրորդ անգամ (տես Մարկոս գլուխ 8 տարբերակ 22-26) Ուստի, չնայած մենք մեծ սեր և հարգանք ենք տածում Հիսուսի նկատմամբ, մենք կարիք ունենք ընկալել, որ նա ամենազոր Աստվածը չէ:

Մարկոսի Կտակարանը նույնպես բացահայտում է, որ Հիսուսը ուներ գիտելիքի սահմանափակումներ: (Մարկոս գլուխ 13 տարբերակ 32) Հիսուսը հայտարարում է, որ նա տեղյակ չէր, թե երբ էր լինելու վերջին օրը, միայն Հայրն է տեղյակ դրանից. (Տես Մատթեոս 24:36) Ուստի նա չէր կարող լինել ամենազետ Աստվածը: Ոմանք ասում են, որ Հիսուսը տեղյակ էր վերջին օրվանից, սակայն նա ընտրում էր լռել: Սակայն այդ հետազայում բարդեցնում էր խնդիրը: Հիսուսը կարող էր ասել, որ նա տեղյակ է, սակայն ցանկություն չունի ասելու: Փոխարենը նա ասաց, որ տեղյակ չէ: Մենք պետք է հավատ ընծայենք նրան: Հիսուսը ճշմարտության մարդ էր: Ղուկասի Կտակարանը նույնպես

բացահայտում է, որ Հիսուսը ուներ սահմանափակ գիտելիք: Ղուկասը ասում է, որ Հիսուսը աճեց իր իմաստությամբ գլուխ 2 տարբերակ 52: Հրեաների մեջ նույնպես գլուխ 5 տարբերակ 8 մենք ընթերցում ենք, որ Հիսուսը սովորեց հնազանդություն: Սակայն Աստծո գիտելիքը միշտ կատարյալ է և Աստված չի սովորում նոր բաներ: Նա միշտ տեղյակ է ամենից: Եթե Հիսուսը որևէ նոր բան ուսուցաներ, որը ապացուցում է, որ նա տեղյակ չէր ամենից մինչ այդ և նա Աստված չէր: Արդյո՞ք նա այնուհետ կարող էր դառնալ Աստված: Ոչ: Որովհետև գոյություն ունի միայն մեկ Աստված և Նա Աստված է հավետական (տես Սաղմոսներ 90 տարբերակ 2)

Որևէ մեկը կարող է ասել, որ Հիսուսը Աստված էր, սակայն նա վերցրեց ծառայի կերպար և ուստի դարձավ սահմանափակ: Լավ, այդ կարող է նշանակել, որ Աստված փոխվում է: Սակայն Աստված չի փոխվում: Նա ասում է Իրեն (Մաղաքիա գլուխ 3 տարբերակ 6) Հիսուսը երբեք Աստված չէր, և երբեք չի եղել: Աստվածաշնչի մեջ միայն Եհովան է Աստված և Եհովան հայտնում է. «Մինչ ինձ, ոչ մի աստված չի ձևավորվել, ոչ էլ կձևավորվի ինձանից հետո: Ես, միայն Ես եմ Եհովան...» (Եսայի գլուխ 43 տարբերակ 10-11)

Ոմանք կարող են ասել, որ Հիսուսը ուներ երկու բնույթ, որ նա միաժամանակ հանդիսանում էր և մարդ և Աստված: Նրանք կարող են ասել, որ նշված սահմանափակումները պատկանում են Հիսուսի մարդկային բնույթին, սակայն նրա Աստվածային բնույթը անսահմանափակ է: Նկատի ունեցեք, որ Աստվածաշունչը երբեք չի հաստատել, որ

Հիսուսը ուներ երկու բնույթ: Այն հուսահատ լուծում է, որը առաջարկում են նրանք, ովքեր ցանկություն չունեն հավատալ, այն բանին, ինչ հստակորեն ասում է Աստվածաշունչը: Ինչպես նշել ենք, Աստվածաշունչը հստակ ուսուցանում է, որ Հիսուսը Աստված չէ:

Այս կրկնակի բնույթի լուծումը բարդեցնում է խնդիրը: Օրինակ վերցրեք կտակարանների թզենու հատվածը (տես Մարկոս գլուխ 11, տարբերակ 12-25) Մարկոսը մեզ պատմում է հետևյալը. «Հիսուսը քաղցած էր: Հեռավորության վրա տեսնելով տերևներով թզենին, նա մոտեցավ տեսնելու, թե արդյոք այն պտուղ ունի: Երբ նա հասավ դրան, նա գտավ միայն տերևները, որովհետև թզենու ժամանակաշրջանը չէր»: (Մարկոս 11:12-14)

Այնուհետ Հիսուսը անիծեց ծառը, այնպես որ ոչ ոք չէր կարող կրկին համտեսել պտուղները: Հաջորդ առավոտ ծառը չորացավ արմատներից:

Այժմ, հատվածից պարզ է դառնում, որ Հիսուսը մեծ հզորություն ուներ անիծելու ծառը և արմատներով չորացնելու այն: Նույնպես պարզ է, որ Հիսուսը անիրազեկ էր երկու հաշվարկների մեջ: Առաջին հերթին, նա տեղյակ չէր, որ ծառը պտուղ չունի, մինչ մոտենալը: Երկրորդ, նա տեղյակ չէր, որ թուզի ժամանակը չէր:

Երկակի բնույթի տեսության կողմնակիցները պետք է ընդունեն, որ անեծքի հզորությունը Հիսուս Աստծո բնույթի մեջ էր: Նրանք նույնպես պետք է ընդունեն, որ նրա անիրազեկությունը կապված էր նրա մարդկային բնույթի հետ: Այնուհետ նրանք կարող են եղրահանգել, որ Աստված

բնույթը գործել է անհրազեկության պահանջով, որը բխում է մարդկային բնույթից: Սակայն Աստված չի գործում անհրազեկությամբ: Անշուշտ Նա տեղյակ էր, ինչպես որ Մարկոսը, որ Թզենու ժամանակը չէ և երբ ժամանակա գա, ծառը պտուղ կմատակարարի Աստծո արարածներին: Ինչու՞ պետք է Աստված անիծի լավ ծառը, որը նա է արարել: Ոմանք ցանկություն ունեին հավատալ, որ ծառը ամուլ էր և ուստի արժանի էր ոչնչացման: Սակայն, եթե Մարկոսը ճիշտ էր, թզենու անպուղ լինելու պատճառը թզենու պտղի սխալ ժամանակաշրջանն էր»: (Մարկոս գլուխ 12 տարբերակ 13)

Աստվածաշնչի հղումները հստակ ցույց են տալիս, որ Հիսուսը ամենագոր, ամենագիտակ Աստվածը չէր: Սակայն գոյություն ունի ավելի շատ բան: Խնդրում ենք ընթերցել:

ՄԱՍ 4:

**ԱՐԴՅՈ՞Ք ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԻ և ՂՈՒՐԱՆԻ
ՈՒՍՄՈՒՆՔՆԵՐԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ ԵՆ ՀԻՍՈՒՄԻ
ԱՍՏՎԱԾԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Ոմանք կարող են ասել, որ Հիսուսի աստվածայնության այս ամբողջ քննարկումը անիմաստ է: Նրանց համար կարևոր ինդիքը Հիսուսին անձնական փրկիչ ընդունելն է: Հակառակը, Աստվածաշնչի հեղինակները շեշտում են, որ փրկված լինելու համար կարևոր է հասկանալ, թե ով է ճշմարիտ Աստվածը:

Սա ընկալելու ձախողումը նշանակում է ոտնահարել Աստվածաշնչի պատվիրաններից առաջինն ու ամենամեծը: Այս պատվիրանը շեշտել է Հիսուսը (Խ.Ա.Ո.Ն), երբ Մովսեսի Օրենքի ուսուցիչը հարցրել է նրան. «Ո՞րն է բոլոր պատվիրաններից ամենակարևորը»:

Հիսուսը պատասխանեց. «Ամենակարևորը սա է. «Լսեք, օվ Իսրայել, Եհովան մեր Աստվածը, Եհովան մեկն է: Սիրեք Եհովային, ձեր Աստծուն ամբողջ ձեր սրտով և ամբողջ ձեր հոգով և ամբողջ ձեր մտքով և ամբողջ ձեր հզորությամբ»: (Մարկոս գլուխ 12 տարբերակներ 28-30) Նկատի ունեցեք, որ Հիսուսը մեջ էր բերում առաջին պատվիրանը Երկրորդ Օրենք գրքից, գլուխ 6 տարբերակներ 4-5: Հիսուսը հաստատում է, ոչ միայն այն, որ այս պատվիրանը վավերական է, այլև որ հանդիսանում է ամենակարևորը:

Եթե Հիսուսը իրեն Աստված կարծեր, ապա, ինչու՞ նա չէր ասում այդ: Փոխարենը, նա նշեց, որ Եհովան հանդիսանում է միակ Աստվածը: Մարդը, ում Աստվածաշունչը ոչ է ասում

հարցնելով Հիսուսին, հասկացավ դա և այն ինչ ասաց մարդը հետո, ակնհայտ է դարձնում, որ Աստվածը Հիսուսը չէ, քանի որ նա ասաց Հիսուսին. «Լավ, ուսուցիչ, դու ճիշտ ես ասելով, որ Աստված մեկն է և գոյություն չունի մեկ այլը, բացառությամբ նրա.- » (Մարկոս 12:32)

Այժմ, եթե Հիսուսը Աստված էր հանդիսանում, նա կարող էր մարդուն այդպես ասել: Փոխարենը նա թույլ տվեց մարդուն վերաբերվել Աստծուն այնպես, որը Հիսուսը չէր և այնուհետ նա նույնիսկ հաստատեց, որ մարդու խոսքերը իմաստուն են: (Տես տարբերակ 34)

Եթե Հիսուսը տեղյակ լիներ, որ Աստված երրորդություն էր, ապա, ինչու՞ նա չասաց այդ: Ինչու՞ նա չասաց, որ Աստվածը երեքի մեջ մեկն է, կամ երեքը մեկի մեջ: Փոխարենը նա հայտնեց, որ Աստված մեկն է և վերջ: Հիսուսի իրական մեկնաբանները մեջ կբերեն նրան նույնպես այս հայտարարության մեջ, որը վերաբերվում է Աստծո Եզակիությանը: Նրանք երբեք չեն ավելացնի երեք բառը այնտեղ, որտեղ Հիսուսը երբեք չի ասել դա:

Արդյո՞ք փրկությունը կախված է այս պատվիրանից: Այո, ասում է Աստվածաշունչը: Հիսուսը ակնհայտ դարձրեց այս, երբ մեկ այլ մարդ մոտեցավ նրան, ուսուցանելու նպատակով (տես Մարկոս գլուխ 10 տարբերակներ 17-30) Մարդը ծնկի եկավ և ասաց Հիսուսին. "Բարի ուսուցիչ, ի՞նչ պետք է ես անեմ, որպեսզի ժառանգեմ հավիտենական կյանքը:" Հիսուսը պատասխանեց, «Ինչու՞ ես դու ինձ բարի կոչում: Ոչ ոք բարի չէ բացառությամբ միայն Աստծուց»: (Մարկոս գլուխ 12 տարբերակ 18)

Ասյպիսի խոսքերով Հիսուսը ակնհայտ տարբերակում է Աստծոն և իրեն: Այնուհետ, նա շարունակեց պատասխանել մարդու հարցին, թե ինչպես ստանալ փրկություն: Նա ասաց. Եթե դուք ցանկություն ունեք մտնել հավերժ կյանք, հնազանդվեք պատվիրանների (Մատթեոս գլուխ 19 տարբերակ 17, Մարկոս գլուխ 10 տարբերակ 19)

Հիշեք, որ ըստ Հիսուսի, բոլոր պատվիրաններից ամենակարևորը Եհովային միակ Աստված ճանաչելն է:

Այնուհետ Հիսուսը այս շեշտում է Հովհաննեսի կտակարանի մեջ: Գլուխ 17 տարբերակ 1 մեջ Հիսուսը երկինք հառեց իր աչքերը և աղոթեց, Աստծուն դիմելով Հայր: Այնուհետ, երրորդ տարբերակի մեջ նա ասաց Հորը. «Եվ հավերժ կյանքը նշանակում է իմանալ քեզ, որպես միակ իրական Աստծո և իմանալ Հիսուս Քրիստոսին, ում դու ուղարկել ես»: (Հովհաննես 17:3)

Անկասկած այս ապացուցում է, որ եթե մարդիկ պետք է հավերժ կյանք ստանան, նրանք պետք է գիտակցեն, որ միակին, ում աղոթում է Հիսուսը միակ իրական Աստվածն է և նրանք պետք է գիտակցեն, որ իրական Աստվածը ուղարկել է Հիսուսին:

Ոմանք ասում են, որ Հայրը Աստված է, Որդին Աստված է և Սուրբ Հոգին Աստված է: Սակայն, Հիսուսը ասաց, որ միայն Հայրն է հանդիսանում իրական Աստված: Հիսուսի ճշմարիտ հետևորդները պետք է այս դեպքում էլ հետևեն նրան: Հիսուսը ասում է, որ իր ճշմարիտ հետևորդներ են հանդիսանում նրանք, ովքեր հետևում են նրա ուսմունքների: Նա ասաց. «Եթե դուք հնազանդվեք իմ

ուսմունքին, դուք իրականում կհանդիսանաք իմ աշակերտները»: (Հովհաննես 8:31) Նրա ուսմունքը այն է, որ մարդիկ պետք է շարունակեն պահպանել պատվիրանները, մասնավորապես առաջին պատվիրանը, որը շեշտում է, որ միայն Եհովան է Աստված և Եհովային պետք է սիրել ամբողջ սրտով և ունակությամբ:

Մենք սիրում ենք Հիսուսին, սակայն մենք չպետք է սիրենք նրան որպես Աստված: Այսօր շատերը Հիսուսին սիրում են ավելի շատ, քան Աստծուն: Պատճառը այն է, որ նրանք Աստծուն դիտում են որպես վրիժառու անձ, ով ցանկություն ունի նրանցից տուգանք բռնագանձել և Հիսուսին դիտում են որպես Փրկիչ, ով նրանց փրկեց Աստծո անեծքից: Մինչ դեռ Եհովան է մեր միակ Փրկիչը: Նա ասաց Իրեն (տես Եսայի 43:11;45:21-22)

Ղուրանը հաստատում է, առաջին պատվիրանը և այն ուղղում է մարդկությանը (տես 2:163) Եվ Աստված հայտնեց, որ ճշմարիտ հավատացյալները Նրան սիրեն ամենից և բոլորից առավել: (2:165)

ՄԱՍ 5:

ԱՐԴՅՈ՞Ք ՊՈՂՈՍԸ ՀԱՎԱՏՈՒՄ ԷՐ, ՈՐ ՀԻՍՈՒՍԸ ԱՍՏՎԱԾ ՉԷ

Շատերը Պողոսի գրառումները կիրառում են որպես ապացույց, որ Հիսուսը հանդիսանում է Աստված: Մակայն սա արդար չէ Պողոսի նկատմամբ, որովհետև Պողոսը ակնհայտորեն հավատաց, որ Հիսուսը Աստված չէ:

Տիմոթեոսին ուղղված իր առաջին նամակի մեջ Պողոսը գրում է. «Ես խնդրում եմ քեզ Աստծո անունից և Հիսուս Քրիստոսի և ընտրյալ հրեշտակների, պահպանել այս հրահանգները...» (Գլուխ 5 տարբերակ 21)

Այստեղից պարզ է դառնում, որ Աստծո տիտղոսը չի վերաբերվում Հիսուս Քրիստոսին, այլ մեկ ուրիշին: Հետևյալ գլխի մեջ նա կրկին տարբերակում է Աստծուն և Հիսուսին, երբ ասում է.

«Աստծո առջև, ով կյանք է պարգևում ամենին և Հիսուս Քրիստոսին...» (գլուխ 6 տարբերակ 13)

Պողոսը այնուհետ շարունակում է ասել. «մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի երկրորդ հայտնությունը, որին Աստված կբերի իր իսկ ժամանակի ընթացքում (գլուխ 6 տարբերակ 14-15):

Կրկին, Աստծո տիտղոսը դիտավորյալ հեռացնում են Հիսուսից:

Ի դեպ շատերը կարծում են, որ երբ Աստվածաշնչի մեջ Հիսուսին կոչում են «Տեր», նշանակում է «Աստված»: Մակայն Աստվածաշնչի մեջ տվյալ տիտղոսը նշանակում է

տեր կամ ուսուցիչ և կարելի է կիրառել մարդկանց պարագայում (տես Պետրոս գլուխ 3 տարբերակ 6)

Ամեն դեպքում ավելի կարևոր է, թե այնուհետ ինչ է ասում Պողոսը, քանի որ այն կկոտրի ցանկացած ենթադրություն, որ Պողոսը Հիսուսին համարում է Աստված : Հետևյալ հատվածի մեջ զետեղված նրա խոսքերը ակնհայտորեն ցույց են տալիս, որ Հիսուսը Աստված չէ: Պողոսը ասում է. «Աստված օրհնյալ է և միակ Կառավարիչը, արքաների Արքան և տերերի Տերը, ով անմահ է և ով ապրում է անհասանելի լույսի մեջ, ում ոչ ոք չի տեսել կամ ի վիճակի է տեսնել»: (Տիմոթեոս Ա գլուխ 6, տարբերակներ 15-16)

Պողոսը ասում է, որ միայն Աստված է անմահ: Անմահ նշանակում է, որ նա չի մահանում: Ստուգեք ցանկացած բառարան: Այժմ, յուրաքանչյուրը ով հավատք է ընծայում, որ Հիսուսը կնքել է մահկանացուն, չի կարող հավատք ընծայել, որ Հիսուսը հանդիսանում է Աստված: Նմանատիպ հավատքը հակասում է Պողոսի խոսքերին: Ուստի ասել, որ Աստվածը կնքել է մահկանացու նշանակում է հերյուրել Աստծուն: Ո՞վ կարող է կառավարել աշխարհը, եթե Աստված կնքի մահկանացուն: Պողոսը հավատք էր ընծայում, որ Աստված չի կնքել մահկանացուն: Պողոսը հավատ է ընծայում, որ Աստված չի կնքել մահկանացուն:

Հատվածի մեջ Պողոսը նաև ասում է, որ Աստված բնակվում է անհասանելի լույսի մեջ, որ ոչ ոք չի տեսել կամ ի վիճակի է տեսնել Աստծուն: Պողոսը տեղյակ էր , որ հազարավոր մարդիկ տեսել են Հիսուսին: Մինչ դեռ

Պողոսը կարող է ասել. որ ոչ ոք չի տեսել Աստծուն, որովհետև Պողոսը համոզված էր, որ Հիսուսը Աստված չէր:

Այդ իսկ պատճառով Պողոսը շարունակեց ուսուցանել, որ Հիսուսը Աստված չէ, այլ Աստծո Մեսսիա: (տես Գործք 9:22;18:5)

Երբ նա գտնվում էր Աթենքում, նա Աստծո մասին խոսեց որպես «Աստված, ով արարեց աշխարհը և այնտեղ առկա ամենը», այնուհետ նա Հիսուսին ճանաչեց որպես «մարդ, ում Աստված է մատնանշել» (Գործք 17:24-31)

Պողոսի համար, ակնհայտորեն, Հիսուսը Աստված չէր և նա կցնցվեր տեսնելով, թե ինչպես են իր գրվածքները գործածում ապացուցելու նրա հավատքի հակառակը: Նույնիսկ, դատարանում Պողոսը վկայում էր ասելով. «Ես ընդունում եմ, որ ես երկրպագում եմ մեր հայրերի Աստծուն...» (Գործք 24:14)

Եվ Հիսուսը հանդիսանում է այդ Աստծո Ծառան, քանի որ մենք ընթերցում ենք Գործքի մեջ. «Մեր հայրերի Աստվածը փառաբանել է իր ծառա Հիսուսին» (զլուխ 3 տարբերակ 13)

Քանի որ Պողոսի համար միայն Հայրն է հանդիսանում Աստված: Պողոսը ասաց, որ գոյություն ունի «մեկ Աստված և ամենի Հայրը»: (Եփեսացիներ գլուխ 4 տարբերակ 6) Պողոսը կրկին ասաց. «Մեզ համար գոյություն ունի միայն մեկ Աստված, Հայրը ... և մեկ Տեր, Հիսուս Քրիստոսը»: (Կորնթացիներ Ա 8:6)

Պողոսի Փիլիպիցիներին ուղղված նամակը, գլուխ 2 տարբերակներ 6-11, հաճախ մեկնաբանում են որպես

Հիսուսի Աստված լինելու ապացույցը: Սակայն միևնույն հատվածը ցույց է տալիս, որ Հիսուսը Աստված չէ: Տվյալ հատվածը պետք է համաձայնեցնել Եսայի 45:22-24–ի հետ, որտեղ Աստված. Եհովան ասաց, որ յուրաքանչյուրը պետք է ծունկ խոնարհի Եհովային և յուրաքանչյուր լեզու պետք է խոստովանի, որ առաքինությունը և հզորությունը առկա է միայն Եհովայի մեջ: Պողոսը տեղյակ էր տվյալ հատվածից, քանի որ նա դա մեջ բերեց Հռոմեացիներ 14:11-ի մեջ: Գիտակցելով, Պողոսը հայտնեց. «Ես ծնկի եմ գալիս Հոր առջև»: (Եփեսացիներ 3:14)

Հրեաներին ուղղված նամակը, գլուխ 1 տարբերակ 6 ասում է, որ Աստծո հրեշտակները պետք է երկրպագեն Որդուն: Սակայն այս հատվածը կախված է Երկրորդ օրենքից, գլուխ 32 տարբերակ 43, Հին Կտակարանի Յոթանասուն տարբերակից: Այս արտահայտությունը հնարավոր չէ գտնել ժամանակակից Քրիստոնյաների կիրառության տակ գտնվող Հին կտակարանի մեջ և Քրիստոնյաները այլևս վավերական չեն համարում Յոթանասուն Տարբերակը: Ամեն դեպքում, նույնիսկ Յոթանասուն տարբերակը չի ասում երկրպագել Որդուն: Այն ասում է, որ Աստծո Հրեշտակները պետք է երկրպագեն Աստծուն, Եհովային;

Աստվածաշունչը պնդում է, որ պետք է երկրպագել միայն Եհովային: Երկրորդ օրենքի, գլուխ 6 տարբերակ 13-ի մեջ մենք ընթերցում ենք «Երկրպագեք Եհովային ձեր Աստծուն և միայն նրան ծառայեք»:

Հիսուսը (Խ.Ա.Ո.Ն) հավատ էր ընծայում սրան, քանի որ նա նույնպես այս նշում է Ղուկաս գլուխ 4 տարբերակ 8 մեջ:

Եվ Հիսուսը նույնպես ծնկեց գետին և երկրպագեց Աստծուն (տես Մատթեոս 26:39)

Պողոսը տեղյակ էր որ Հիսուսը երկրպագեց Աստծուն (տես Հրեաներ 5:7) և Պողոսը ուսուցանեց, որ Հիսուսը հավերժ հնազանդ կմնա Աստծուն (տես Կորնթացիներ գլուխ 15 տարբերակ 28)

ՄԱՍ 6:

**Արդյո՞ք Չորրորդ Ավետարանի վկայությունը ժխտում է
Հիսուսի աստվածայնությունը:**

Հովհաննեսի Ավետարանը մերօրյա ավարտուն տեսքի է եկել Հիսուսի համբարձումից մոտ յոթանասուն տարի անց: Իր ավարտուն տեսքով այս Ավետարանը ևս մեկ բան է ասում Հիսուսի մասին, որը անհայտ էր նախորդ երեք Ավետարանների մեջ- որ Հիսուսը հանդիսանում էր Աստծո Խոսքը; Հովհաննեսը նկատի ուներ, որ Հիսուսը հանդիսանում էր Աստծո գործակալը, ում միջոցով Աստված արարեց ամենը: Երբեմն թյուրըմբման շնորհիվ, կարծիք է առաջանում, որ Հիսուսը ինքն էր Աստված: Սակայն Հովհաննեսը, ինչպես Պողոսը ասում էր, որ Հիսուսը Աստծո առաջին արարածն էր: Աստվածաշնչի Հայտնության գրքի մեջ մենք կարող ենք գտնել, որ Հիսուսը հանդիսանում է «Աստծո արարածների սկիզբը» (զլուխ 3 տարբերակ 14; տես նույնպես Կորնթացիներ Ա 8:6 և Կողոսացիներ 1:15)

Յուրաքանչյուրը, ով ասում է, թե Աստծո Խոսքը անհատ է, որին ընտրել է Աստվածը, նույնպես պետք է ընդունի, որ Խոսքը արավել է, քանի որ Աստվածաշնչի մեջ Խոսքը խոսում է ասելով. «Եհովան արարեց ինձ» (Առակներ գլուխ 8 տարբերակ 22)

Այնուամենայնիվ այս Ավետարանը պարզորոշ ուսուցանում է, որ Հիսուսը Աստված չէ: Եթե այս ուսմունքը շարունակություն չունենա, ապա այն կարող է հակասել մյուս երեք Ավետարաններին և Պողոսի նամակներին,

որոնց շնորհիվ այն պարզորոշ հաստատում է, որ Հիսուսը Աստված չէ:

Այստեղ մենք գտնում ենք, որ Հիսուսը համահավասար չէ Հորը, քանի որ Նա ասաց. «Հայրը ավելի հզոր է քան ես»: (Հովհաննես 14:28)

Մարդիկ մոռացության են տալիս, որ նրանք ասում են , թե Հիսուսը հավասար է Հորը: Ու՞մ մենք պետք է հավատք ընծայենք, Հիսուսին, թե մարդկանց:

Մահմեդականները և Քրիստոնյաները համամիտ են, որ Աստված ինքնբավ է: Դա նշանակում է, որ Նրա գոյությունը չի բխում ոչ ոքից: Մինչդեռ Հովհաննեսը մեզ ասում է, որ Հիսուսի գոյությունը պայմանավորված է Հորից: Այս Ավետարանի մեջ Հիսուսը ասում է. "Ես ապրում եմ Հոր շնորհիվ:" (Հովհաննես 6:57) Հովհաննեսը մեջ բերելով Հիսուսի խոսքերը մեզ ասում է, որ Հիսուսը ինքն իրեն ոչ մի իշխանություն չունի. «Ես ոչինչ չեմ կարող անել իմ իսկ իշխանությամբ»: (Հովհաննես 5:30) Սա համամիտ է մյուս Ավետարանների կարծիքներին, որոնք վերաբերվում են Հիսուսին: Օրինակ, Մարկոսից մենք ուսուցանում ենք, որ Հիսուսը իր հզորությամբ է ներկայացրել հրաշքները, որոնք նրա հսկողությունից դուրս են: Սա առանձնապես պարզ է դառնում մի դրվագից, որտեղ նա մի կնոջ է բժշկում անտանելի արյունահոսությունից: Կինը ետևից մոտեցավ նրան և դիպավ նրա հանդերձին և անմիջապես բժշկվեց: Սակայն Հիսուսը տեղյակ չէր, թե ով դիպչեց նրան: Մարկոսը Հիսուսի արարքը նկարագրում է հետևյալ կերպ. "Անմիջապես Հիսուսը գիտակցեց, որ հզորությունը

հեռացավ իրենից: Նա դարձավ ամբոխին և հարցրեց. «Ո՞վ դիպավ իմ հանդերձին»: (Մարկոս 5:30)

Նրա աշակերտները չէին կարող սպառիչ պատասխաններ կայացնել, այսպիսով Մարկոսը մեզ ասում է. «Հիսուսը շարունակում էր շուրջը դիտել, որպեսզի տեսնի, թե ով արեց դա»: (5:32)

Սա ցույց է տալիս, որ կնոջը բժշկող հզորությունը Հիսուսի իշխանությունից դուրս էր: Նա տեղյակ էր, որ հզորությունը հեռացել էր իրենից, սակայն նա տեղյակ չէր, թե որտեղ էր այն: Մեկ այլ գիտակ արարած պետք է առաջնորդեր այդ կնոջ բուժումը: Այդ գիտակը Աստված էր: Այնուհետ տարօրինակ չէ, որ Առաքյալների Գործքի մեջ մենք ընթերցում ենք, որ Աստված Հիսուսի միջոցով հրաշքներ էր գործում: (Գործք 2:22) Աստված նույնպես յուրօրինակ հրաշքներ է գործել մյուսների միջոցով, սակայն դա նրանց Աստված չէր դարձնում (տես Գործք 19:11) Այդ դեպքում, ինչու՞ են Հիսուսին համարում Աստված:

Նույնիսկ, երբ Հիսուսը հարություն տվեց իր ընկեր Լազարոսին, նա ստիպված էր խնդրել Աստծուն: Լազարիոսի քույրը, Մարթան, տեղյակ էր այդ մասին, քանի որ նա ասաց Հիսուսին. «Ես գիտեմ, որ նույնիսկ այժմ, Աստված քեզ կտա այն, ինչ որ դու խնդրես»: (Հովհաննես 11:22)

Մարթան տեղյակ էր, որ Հիսուսը Աստված չէր, և Հովհաննեսը, ով խրախուսանքով հաղորդեց սա, նույնպես տեղյակ էր:

Հիսուսը ուներ Աստված, որովհետև, երկինք հարմաբարձման ժամանակ, նա ասաց. «Ես համբարձվում եմ իմ Հոր և ձեր Հոր, իմ Աստծո և ձեր Աստծո մոտ»: (Հովհաննես 20:17)

Հովհաննեսը համոզված էր, որ ոչ ոք չէր տեսել Աստծուն, չնայած նա տեղյակ էր, որ շատերն էին տեսել Հիսուսին (տես Հովհաննես 1:18 և Հովհաննես Ա 4:12): Փաստորեն Հիսուսը ինքն ամբոխին ասաց, որ նրանք երբեք չեն տեսել Հորը, ոչ էլ լսել են Հոր ձայնը: (Հովհաննես 5:37) Նկատի ունեցեք, որ եթե Հիսուս լիներ Հայրը, նրա հայտարարությունը կարող էր կեղծիք լինել:

Ըստ Հովհաննեսի Կտակարանի ^ո վ էր հանդիսանում միակ Աստվածը: Միայն Հայրը, այս վկայեց Հիսուսը, երբ նա հայտնեց, որ Հրեաների Աստվածը հանդիսանում է Հայրը: (Հովհաննես 8:54) Եվ Հրեաների Աստվածը ոչ այլ ոք է քան Եհովան, ով հայտնեց, որ նա է հանդիսանում միակ Աստվածը: Հիսուսը նույնպես հաստատեց, որ միայն Հայրն է հանդիսանում միակ ճշմարիտ Աստվածը: (տես Հովհաննես 17:1-3) Եվ Հիսուսն ասաց իր թշնամիներին. «Դու վճռել ես սպանել ինձ, մարդու, ով խոսել է ճշմարտությունը, որը ես լսել եմ Աստծուց»: (Հովհաննես 8:40)

Ըստ Հովհաննեսի, հետևաբար Հիսուսը Աստված չէր և ըստ Հովհաննեսի գրառումների, գոյություն չունի ոչ մի ապացույց, որ նա Աստված էր, եթե ցանկություն չկա հակադրելու Հովհաննեսին:

ՄԱՍ 7:

ՀԻՍՈՒՍԸ և ՀԱՅՐԸ ՀԱՆԴԻՍԱՆՈՒՄ ԵՆ ԵՐԿՈՒ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՐԱՐԱԾՆԵՐ

Շատերը Աստվածաշնչի որոշակի տարբերակներ կիրառում են, որպեսզի ապացուցեն, որ Հիսուսը Աստված է: Ամեն դեպքում, այս բոլոր տարբերակները, եթե ընկալենք, ապացուցում են հակառակը:

Օրինակ, Մետթեոս գլուխ 9, տարբերակ 2 Հիսուսն ասաց մի տղամարդու. «Շունչ քաշիր որդիս, քո մեղքերը ներվել են»: Սրա շնորհիվ ոմանք ասում են, որ Հիսուսը պետք է որ Աստված լինի, քանի որ միայն Աստված կարող է ներել մեղքերը: Ամեն դեպքում, եթե դուք ցանկություն ունեք ընթերցել հաջորդող միայն մի քանի տարբերակներ, դուք կարող եք գտնել, որ մարդիկ «փառաբանում են Աստծուն, ով նմանատիպ լիազորություն է տվել մարդուն»: (Մատթեոս 9:8)

Սա ցույց է տալիս, որ մարդիկ տեղյակ էին և Մատթեոսը համամիտ էր, որ Հիսուսը միակ մարդը չէր, ով Աստծուց ստացել էր նմանատիպ լիազորությունը: Հիսուսը ինքն էր նշել, որ նա չի խոսում ելնելով իր լիազորությունից (Հովհաննես 14:10) և նա ոչինչ չի գործել դրանից ելնելով, այլ նա խոսում է միայն այն, ինչ Հայրն է ուսուցանել նրան (Հովհաննես 8:28) Այն, ինչ արեց Հիսուսը հետևյալն է: Հիսուսը մարդուն գիտելիք հայտարարեց, որը նա էր ստացել Աստծուց, որ Աստված ներել է մարդուն: Նկատի ունեցեք, որ Հիսուսը չի ասել «Ես ներում եմ ձեր մեղքերը» այլ «Ձեր մեղքերը ներվել են» ենթադրելով, ինչպես կարող

են անել Հրեա ունկընդիրները, որ Աստված ներել է մարդուն: Այնուհետ, Հիսուսը հզորություն չուներ ներել մեղքերը և այդ իսկ դրվագի մեջ նա իրեն կոչեց «Մարդու Որդի»: (Մատթեոս 9:6)

Հովհաննես 10:30 հաճախ ապացույց են կիրառում, որ Հիսուսը Աստված է, որովհետև Հիսուսն ասաց. «Ես և հայրը մեկն ենք»: Սակայն, եթե դուք ընթերցեք հաջորդող վեց տարբերակները, դուք կարող եք գտնել, թե ինչպես է Հիսուսը բացատրում, որ նրա թշնամիները սխալ էին կարծելով, որ նա իրեն հայտարարում էր Աստված: Ակնհայտորեն Հիսուսը նկատի ուներ, որ նա Հոր հետ հետապնդում է մեկ նպատակ:

Հիսուսը նույնպես աղոթեց, որ իր աշակերտները միահամուռ լինեն, ինչպես Հիսուսը և Հայրը: Ակնհայտորեն նա չէր աղոթում, որ իր բոլոր աշակերտները պետք է ինչ որ կերպ միաձուլվեն մեկ անհատականության մեջ (տես Հովհաննես 17:11,22) Եվ, երբ Ղուկասը հաղորդեց, որ աշակերտները բոլորը մեկն են, Ղուկասը նկատի չունի, որ նրանք դարձան մեկ մարդ արարած, սակայն նրանք կիսում են ընդհանուր նպատակ, թեև նրանք առանձին էակներ էին (տես Գործք 4:32):

Էության առումով, Հիսուսը և Հայրը երկուսն են, քանի որ Հիսուսը ասաց, որ նրանք երկու վկաներ են (Հովհաննես 8:14-18) Նրանք պետք է լինեն երկուսը, քանի որ մեկը ավելի հզոր է, քան մյուսը (տես Հովհաննես 14:28)

Երբ Հիսուսը աղոթեց խաչից փրկության համար, նա ասաց. «Հայր, եթե դու ցանկանաս, վերցրու այս գավաթը ինձանից,

քանի որ ոչ թե իմ, այլ քո ցանկությունն է ի կատար ածվում»: (Ղուկաս 22:42)

Սա ցույց է տալիս, որ նրանք երկու առանձին կամք ունեն, չնայած Հիսուսը հպատակել է իր կամքը Հոր կամքին: Երկու կամք նշանակում է երկու առանձին անհատակություն:

Բացի այդ, հաղորդում են, որ Հիսուսն ասաց. «Իմ Աստված, իմ Աստված, ինչու ես դու ինձ լքել»: (Մատթեոս 27:46) Եթե մեկը լքում է մյուսին, ապա նրանք պետք է երկու առանձին էություն լինել:

Կրկին, հաղորդում են, որ Հիսուսն ասաց. «Հայր, քո ձեռքն եմ ես հանձնում իմ հոգին»: (Ղուկաս 23:46) Եթե մեկի հոգին կարելի է հանձնել մեկ ուրիշի ձեռքը, նրանք պետք է երկու առանձին էակներ լինեն:

Այս բոլոր օրինակների մեջ Հիսուսը ակնհայտորեն ստորադաս է Հորը: Երբ Հիսուսը ծնկի եկավ և աղոթեց, ակնհայտորեն նա չէր աղոթում իրեն (տես Ղուկաս 22:41): Նա աղոթում էր իր Աստծուն:

Ողջ Նոր Կտակարանի մեջ, Աստված կոչում են միայն Հորը: Փաստորեն, «Հայր» և «Աստված» տերմինները գործածվում են նշելու մեկ անհատի, ոչ թե երեքի և երեք Հիսուսի: Սա նույնպես պարզ է այն փաստից, որ Մատթեոսը «Հայր» տերմինը փոխարինում է «Աստված» տերմինով Կտակարանի ամենաքիչը երկու հատվածների մեջ (համեմատեք Մատթեոս 10:29 և Ղուկաս 12:6 և Մատթեոս 12:50 Մարկոս 3:35 հետ): Եթե Մատթեոսը ճիշտ էր, ապա Հայրը միայնակ հանդիսանում է Աստված:

Արդյո՞ք Հիսուսը Աստված էր: Ոչ: Որովհետև Հիսուսն ասաց. «Երկրի վրա ոչ ոքի մի կոչեք 'հայր', քանի որ դուք ունեք մեկ հայր և նա երկնքում է»: (Մատթեոս 23:9) Քանի որ Հիսուսը երկրի վրա էր, երբ ասաց սա, ապա նա Հայր չէ:

Ղուրանը փորձում է մարդկանց բերել ճշմարիտ հավատքի, որը ուսուցանել էր Հիսուսը և նրա աշակերտները, ովքեր շարունակեցին այն: Այս ուսմունքը շեշտում էր առաջին պատվիրանի շարունակական նվիրվածությունը, որ Եհովան հանդիսանում էր միակ Աստվածը: Եհովան միակ ճշմարիտ Աստվածն էր, ում Նոր Կտակարանը «Հայր» էր կոչում և Ղուրանը Ալլահ: Ղուրանի մեջ Ալլահը ուղղորդում է Իր ծառաներին Աստվածաշնչի ընթերցողներին կոչել առ ճշմարիտ հավատք: Աստված ասաց.

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

«Ասա. «Օվ Գրերի մարդիկ: Համաձայնության եկեք մեր և ձեր միջև. որ մենք պետք է երկրպագենք միայն Ալլահին, և որ մենք չպետք է Նրան վերագրենք գործընկեր և որ մեզանից ոչ ոք չպետք է Տեր վերցնի այլոց քրատությանը Ալլահի»: (Ղուրան 3:64)

ԱՍՏՎԱԾ ՈՉ ԾՆՈՒՄ Է, ՈՉ ԷԼ ՄԻԱԾԻՆ Է

ՄԱՍ 1:

Ղուրանական Վկայություն

Մարդկանց ընդհանուր սխալը կայանում է նրանում, որ նրանք Աստծուն պատկերացնում են որպես գերեակ, ով գտնվում է ինչ որ տեղ երկնքում: Այնուհետ նրանք Աստծուն վերագրում են ամեն տեսակի մարդկային գործունեություն և հարաբերություններ, կարծես Նա նման է մարդ արարածներին: Օրինակ պարզ է, որ մարդիկ զավակներ են ունենում, նմանատիպ մարդիկ էլ եզրահանգում են, որ Աստված նույնպես ունի զավակներ: Սակայն Աստված այս գաղափարը կեղծ է համարում:

Իր Գրքի մեջ Աստված մեզ ասում է, որ Նրա պես ոչինչ գոյություն չունի: (Տես Սուրա 42:11) Աստված նաև ասում է, որ գոյություն չունի իրեն որևէ համեմատական բան (112:4) Անշուշտ Աստված նյութական էակ չէ: Աստված մեզ ասում է.

«Մտապատկերը չի կարող կռահել Նրան, սակայն Նա կարող է կռահել բոլոր մտապատկերները»: (Ղուրան 6:103)

Աստված հայտնում է, որ նրանք, ովքեր Իրեն որդիներ և դուստրեր են վերագրում, կեղծում և անտեղյակ են (տես Սուրա 6:100) Ղուրանը դիմում է ասելով. «Երկինքների և երկրի նախաձեռնողը: Ինչպե՞ս է Նա կարող զավակ ունենալ, երբ նա չունի ոչ մի կենակից, երբ Նա արարել է ամենը և Տեղյակ է ամենից»: (6:101) Մա ակնհայտ պատասխան է նրանց, ովքեր կարող են հայտնել, որ Աստված ունի բառացի որդի կամ դուստր, տերմին, որը ըստ մարդկային լեզվի, նշանակում է զույգի ժառանգ:

Ոմանք կարող են ասել, որ ամեն դեպքում, Աստված առանց կենակցի էլ կարող է զավակ ունենալ: Այդ դեպքում

խոսքը չի գնում զավակի, այլ Աստծո արարածի մասին: Ամեն դեպքում Աստված հայտնում է, որ Նա չի ծնում, ոչ էլ Միածին է: (Մուրա 112:3)

Ոմանք կարող են ասել, որ Աստված որդեգրել է: Աստված հայտնում է, որ այս գաղափարն էլ անհիմն է: Քանի որ բոլորը արդեն պատկանում են Աստծուն, ի՞նչ նպատակ կարող է ունենալ որդեգրումը: Աստված ասում է. «Եվ նրանք ասում են. Ալլահն Իրեն որդի է վերցրել: Փառք լինի Նրան: Ոչ, սակայն ամենը ինչ երկնքում և երկրի վրա է պատկանում է Նրան: Ամենը հպատակվում են Նրան: Երկինքների և երկրի նախաձեռնող: Երբ Նա որևէ բան է որոշում, Նա ասում է միայն Եղիբ և այն լինում է»: (2:116-117)

Այն գաղափարը, որ մարդկանց պետք է Աստծո զավակներ կոչել, սխալ է: Ինչու՞ նրանց չկոչել այն, ինչ որ կան: Նրանք Աստծո արարած մահկանացուներն են: Նրանց, ովքեր ասում են. «Մենք Ալլահի որդիներն ենք և նրա սիրելիները» Ալլահն ասում է պատասխանել հետևյալը. «Ապա, ինչու՞ է Նա ձեզ խրատում ձեր մեղքերի համար: Ոչ, դուք Նրա արարած մահկանացուներն եք»: (5:18) Աստված նման է չէ մարդկանց, զավակի կարիք ունենալու համար: Աստված հայտնում է, որ Նա ինքնբավ է: Նա նմանատիպ բաների կարիք չունի: (Ղուրան 10:68)

Մարդիկ միտում ունեն առաքինի մարդկանց Աստծո զավակներ համարել: Սակայն Աստված մեզ հրահանգում է նրանց կոչել ոչ թե Իր զավակներ այլ, առաքինի ծառաներ: Աստված ասում է. «Եվ նրանք ասում են. Բարերարն Իրեն որդի է վերցրել: Փառաբանվի Նա: Ոչ, սակայն նրանք, ում

որդի են կոչում պատվելի ստրուկներ են; նրանք չեն խոսում, մինչ Նա չի խոսում և նրանք գործում են ըստ Իր հրամանի»: (21:26-27) Հաջորդ հատվածի մեջ մենք տեսնում ենք, որ մարդիկ Ալլահի նմանատիպ առաքինի ծառային կոչում են Աստծո Որդի, չնայած նա իրեն չի կոչել այդ տիտղոսով, այլ շարունակաբար տեղեկացրել է, որ նա Ալլահի ծառան է:

ՄԱՍ 2:

Ի՞նչ է ասում Ղուրանը Հիսուսի մասին

Փառահեղ Ղուրանը բարեհաճորեն է խոսում Հիսուսի (Խ.Ա.Ո.Ն) մասին և ոչ մի բացասական բան չի հաղորդում: Օրինակ, տեսեք այս մեջբերումը փառահեղ Ղուրանից, որտեղ Ալլահն ասում է.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ
 إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَىٰ مَرْيَمَ
 وَرُوحٌ مِّنْهُ فَآمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ ۚ انتَهُوا خَيْرًا
 لَّكُمْ ۚ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۚ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ ۚ لَهُ مَا فِي
 السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا

«Օվ Գրերի Մարդիկ: Մի չափազանցրեք ձեր կրոնի մեջ և ոչինչ մի ասեք Ալլահի վերաբերյալ, բացառությամբ ճշմարտության: Մեսսիան, Մարիամի Որդին, միայն Ալլահի առաքյալն էր և Նրա խոսքը, որը Նա փոխանցեց Մարիամին, և ոգի Նրանից: Այսպիսով հավատք ընծայեք Ալլահին և Նրա մարգարեներին»: (Ղուրան 4:171; տես նույնպես 66:12)

Վերոհիշյալ հատվածի մեջ Հիսուսին կոչել են չորս առաքինի տիտղոսներով: Նա Մեսսիա, Ալլահի Մարգարե, Ալլահի Խոսք և Ոգին էր: Միևնույն հատվածի մեջ ակնհայտ է, որ Ղուրանը ձգտում է հուսալքել կրոնի չափազանցությունը: Հետագայում միևնույն հատվածի մեջ Ալլահն ասում է.

«Ալլահը միակ, Մեկ Աստվածն է: Վեր է Իր վերիությամբ, որպեսզի Նա որդի ունենա: Նրան է ամենը ինչ

երկնքներում և երկրի վրա է: Եվ Ալլահը բավ է որպես Պաշտպան»: (Ղուրան 4:171)

Հիսուսին Աստծո նորոգող կոչի ժխտումը տեղի չի ունենում նվազեցնելու Նրան: Ոչ: Հակառակը, դա տեղի է ունենում Փառաբանելու Աստծուն, մեծարելու Նրա անունը և հռչակում է Նրա մեծարգո վեհությունը:

Ղուրանը հաստատում է, որ Հիսուսը ծնվել է կույսից: Երբ հրեշտակը հայտնեց Մարիամին, խաղաղություն լինի նրան, որ նա զավակ կունենա, նա ասաց. «Իմ Տեր: Ինչպե՞ս ես կարող եմ զավակ ունենալ, երբ ոչ մի մահկանացու ինձ չի դիպչել»:

Նա ստացավ հետևյալ պատասխանը. «Այսպիսիով դա կլինի: Ալլահն արարում է այն, ինչ Նա ցանկանում է: Եթե նա մի բան է որոշել, Նա ասում է միայն եղիբ և այն լինում է»: (Ղուրան 3:45, 47)

Մեկ այլ սուրայի մեջ, Մեսսիայի ծնունդի հետ կապված միջադեպերից հետո, Ղուրանը եզրակացնում է հետևյալը. «Սազական չէ Ալլահի վեհությանը, որ Նա Իրեն որդի վերցնի: Փառք լինի Նրան: Երբ նա որևէ բան է որոշում, Նա միայն ասում է .Եղիբ և այն լինում է»: (Ղուրան 19:35)

Ղուրանը փորձում է ուղղել մարդական ընդհանուր թյուրիմացությունը: Շատերը ենթադրում են, որ քանի որ Հիսուսը հայր չունի, ապա պետք է որ Աստված լինի նրա հայրը:

Փառք Ալլահին: Նա չի հանդիսանում երեխաների հայր: Նա արարում է յուրաքանչյուրին ում մենք ճանաչում ենք, լինեն

կին թե տղամարդ: Սակայն Նա Ադամին արարեց առանց տղամարդ և կին: Եվ Նա արարեց Եվային տղամարդուց, այլ ոչ թե կնոջից: Այնուհետ պատկերը լրացնելու համար, Աստված արարեց Հիսուսին կնոջից, առանց տղամարդու: Աստված ներկայացրեց Իր յուրաքանչյուր կերպ արարելու հզորությունը: Ալլահն ասում է.

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

«Ահա, Ալլահի հետ Հիսուսի նմանությունը համապատասխանում է Ադամի նմանությանը: Նա արարեց նրան փոշուց, այնուհետ ասաց նրան Եղիբ և նա եղավ»: (3:59)

Կարևոր է գիտակցել, որ Հիսուսը (Խ.Ա.Ո.Ն) երբեք չի ուսուցանել, որ նա Աստծո Որդին էր: Ալլահն ասում է, որ նրանք, ովքեր Հիսուսին կոչում են 'Աստծո Որդի' կրկնում են այլ մարդկանց խոսքերը (տես Սուրա 9:30) Հիսուսը միայն ուսուցանել է այն, ինչ նրան պատվիրել են (5:117) Նա Ինքնին երջանիկ էր լինելով Ալլահի ծառան (4:172) Որպես Ալլահի Մարգարե Հիսուսը տեղյակ էր, որ ոչ ոք երկինքներում և երկրի վրա չի կարող մոտենալ Ալլահին, բացառապես որպես ստրուկ (19:93)

Վերջապես նրանք, ովքեր ասում են, որ Աստված որդի ունի, պետք է գիտակցեն, որ նրանք ոչ մի երաշխիք չունեն, նրանք կրկնում են մի բան առանց գիտելիքի: (Հովհաննես 10:68)

Հաջորդ հատվածի մեջ, Աստծո կամոք, մենք
Աստվածաշնչի մանրակրկիտ ուսումնասիրությունից
կտեսնենք, որ Հիսուսը իրեն երբեք չի կոչել Աստծո որդի:

ՄԱՍ 3

**ԱՐԴՅՈ՞Ք ՆՈՐ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԻ ՀԻՍՈՒՄԻ «ԱՍԾՈՆ
ՈՐՂԻ» ՀՂՈՒՄՆԵՐԸ ԾԱԳՈՒՄ ԵՆ ԱՄԵՆԱՀՆԱԳՈՒՅՆ
ԳՐԵՐԻՑ:**

Հեշտ է Աստվածաշնչի մեջ գտնել տարբեր հատվածներ, որտեղ Հիսուսին կոչում են Աստծո որդի: Հնարավոր չէ գտնել հատվածներ, որտեղ Հիսուսը իրեն կոչեց Աստծո Որդի, կամ որտեղ նա Աստծուն կոչում է իր հայր: Ամեն դեպքում, Աստվածաշնչի ուշադիր ուսումնասիրությունը բացահայտում է, որ դրանք հանդիսանում են Աստվածաշնչի փոփոխությունների արդյունք: Հիսուսը երբեք չի հայտնել, որ նա հանդիսանում է Աստծո Որդի:

Ամեն անգամ հայտնաբերում են Աստվածաշնչի նոր գիր և հնագույն գրերից շատ փոփոխություններ են կատարում, որպեսզի հանգեն մեկ ընդհանուր հայտարարի: Մարկոս 1:1 մեջ կարելի է ընթերցել. «Կտակարանի սկիզբը Հիսուսի Քրիստոսի, Աստծո Որդու մասին»: (Մարկոս 1:1, Նոր Միջազգային Տարբերակ):

Այդ տարբերակի վերջում, առկա է մեկ փոքրիկ նամակ, որը մեզ ուղղորդում է ուշադրություն դարձնել էջի ստրիկ հատվածին: Այնտեղ մենք գտնում ենք, որ որոշ ձեռագրեր, չունեն «Աստծո Որդի» տիտղոսը: Եվ դրանք հանդիսանում են հնագույն, վստահելի ձեռագրեր: Վկայությունը այնքան գրավիչ է, որ մեկ Աստվածաշնչի խմբագիրները ուղակի հեռացրել են Աստծո Որդի տիտղոսը, ամբողջ տարբերակի միջից: Ուստի Սուրբ Գրերի Նոր Աշխարհի թարգմանության տարբերակի մեջ մենք ընթերցում ենք,

«Հիսուս Քրիստոսի ավետիսի սկիզբը» (Մարկոս 1:1) .
 «Աստծո Որդի» տիտղոսը այն առկա չէ այդ տարբերակի մեջ:

Մեկ այլ նմանատիպ փոփոխություն պետք է տեղի ունենար Գործք Առաքյալների 8:37 մեջ, այս դարում պատրաստված Աստվածաշնչի յուրաքանչյուր ազնիվ թարգմանության մեջ: Հին ձեռագրերի վկայությունները պահանջում են, որ տարբերակը հեռացվի Աստվածաշնչի բոլոր տարբերակներից: Եթե դուք անցնեք ձեր Աստվածաշնչի Նոր Միջագային Տարբերակը և դիտեք Գործք 8:37 դուք չեք կարող գտնել դա տեքստի մեջ: Դուք կարող եք գտնել տարբերակ 36 և այնուհետ տարբերակ 38, բայց որ թե 37: Եթե դուք ցանկություն եք հայտնում տեղեկանալ, թե ինչ է ասում տարբերակ 37, դուք պետք է ստուգեք էջի ստորին հատվածի նշումները: Այս տարբերակը պարունակում է խոստովանություն, որ Հիսուսը Աստծո որդին է: Այն հեռացրել են, որովհետև դրանց բացակայությունը նախորդ հնագույն ձեռագրերից նշանակում է, որ ինչ որ մեկը այնտեղ ավելացրել է:

Որոշ փոփոխություններ ակնհայտ են դարձել Աստվածաշնչյան տարբերակների Ավետարանների ուղղակի համեմատության շնորհիվ: Դուք ինքներդ կարող եք հետազոտել դա: Օրինակներից մեկն է հանդիսանում հարյուրապետի խոստովանությունը, որ Հիսուսը Աստծո Որդին է, ինչպես հաղորդել է Մարկոսի Ավետարանը. «Իրոք, այս մարդը հանդիսանում էր Աստծո Որդին»: (Մարկոս 15:39)

Նույն հարյուրապետի նույն տեսարանի նույնանման խոստովանությունը հաղորդում է նաև Ղուկասը: Սակայն ըստ Ղուկասի հարյուրապետը հաղորդել է ասելով. «Իրոք, այս մարդը անմեղ էր»: (Ղուկաս 23:47)

Ղուկասի Ավետարանի մեջ Աստծո Որդի տիտղոսը առկա չէ: Այստեղ և Մարկոսը և Ղուկասը չեն կարող ճիտ լինել: Խոստովանությունը կարող է սխալ լինել նվազագույնը մեկ Ավետարանի մեջ:

ՄԱՍ 4:

ԱՐԴՅՈ՞Ք ՀԻՍՈՒՍԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐԵԼ Է «ԱՍՏՈՆ ՈՐՂԻ» ՏԻՏՂՈՍԸ

Աստվածաշնչի ուստանողները հեշտորեն կարող են նկատել, որ Աստծո Որդի տիտղոսը հաճախ կիրառում են Մատթեոսի մեջ, առանց Մարկոսի և Ղուկասի համաձայնության: Օրինակ, ի՞նչ է ասում անցորդը խաչի տեսարանի մասին: Նրանց խոսքերը հաղորդել է Մարկոս 15:29-30 և նույնպես Մատթեոս 27:40: Եթե դուք համեմատեք երկու զեկույցները, դուք կարող եք նկատել, որ Մատթեոսը ավելացրել է Հիսուսի Աստծո Որդի լինելու արտահայտությունը:

Մեկ այլ օրինակ կարող ենք գտնել Մատթեոս 14:22-33- մեջ: Հիսուսը հրաշագործ կերպով ուղղակի հինգ կտոր հացով և երկու ձկով կերակրել էր հինգ հազար մարդ: Այնուհետ նա իր աշակերտներին ուղարկում է ծովի այն կողմը: Աստծոն աղոթելուց հետո, Հիսուսը հրաշագործ կերպով քայլում է ծովի վրայով, որպեսզի հանդիպի իր աշակերտներին: Վերջ ի վերջո, նա նրանց հետ նավակ է նստում: Ինչպե՞ս այս ամենին արձագանքեցին աշակերտները: Մարկոսը և Մատթեոսը մեզ տալիս են երկու տարբեր պատասխան: Մարկոսն ասում է, «Եվ նրանք ամբողջովին ապշած էին, քանի որ նրանք չէին գիտակցում հացի փորձը, սակայն նրանց սրտերը կարծրացել էին»: (Մարկոս 6:51-52)

Ամեն դեպքում Մատթեոսի մեջ աշակերտները բոլորովին ապշած չէին: Նրանք այս բոլորը պատկերել էին և ճշգրտորեն տեղյակ էին, թե ինչ անել: Մատթեոսն ասաց.

«Եվ նավակի մեջ գտնվողները երկրպագեցին նրան ասելով.» Իրոք, դու Աստծո Որդին ես... (Մատթեոս 14:33)

Կրկին Մատթեոսը զարգացրել է պատմությունը, որպեսզի ցույց տա, որ Հիսուսը հանդիսանում է Աստծո Որդի:

Օգտակար կլինի այստեղ տեսնել, Աստվածաշնչի մեկնաբանների կարծիքը այս տարբերության մասին: Մատթեոսի Ավետարանի, Նոր Ամերիկյան Աստվածաշնչի մեջ, առկա են նշումներ. «Այս խոստովանությունը խիստ հակասական է Մարկյան գուգահեռին, որտեղ աշակերտները» բոլորովին ապշած էին... (էջ. 35)

Նոր Կտակարանի Պելիկան մեկնաբանությունների մեջ, հեղինակը, Ջոն Ֆենթոնը մեզ հիշեցնում է, որ Մարկոսի մեջ աշակերտները չէին ըմբռնում: Այնուհետ Ֆենթոնը մեկնաբանում է. «Մատթեոսը այս բաց է թողնում, որովհետև իր Ավետարանի մեջ աշակերտներին ներկայացրել են որպես մարդիկ, ում տրվել է պատկերացում»: (Մուրֆ Մատթեոսի Ավետարան, էջ.247)

Հարփերի Աստվածաշնչի մեկնաբանությունը նույնպես նշել է Մարկոսի և Մատթեոսի տարբերությունը: Մեկնաբանելով Մատթեոսին, խմբագիրները ասում են. «Ինչպես ասում է Մարկոսը, անըմբռնողականությամբ արձագանքելու փոխարեն, ամբողջ անձնակազմը Հիսուսին ընդունեց որպես Աստծո Որդի»: (1988 խմբագրություն էջ. 967)

Այսպիսով, արդյո՞ք մենք կարող ենք տեղեկանալ, թե իրականում է ինչ է տեղի ունեցել: «Մեկնաբանելով» Մատթեոսի Ավետարանի միևնույն հատվածը,

Աստվածաշնչի Մեկ Հատոր Մեկնաբանությունների թարգմանիչները ասում են. «Մատթեոսի սիրելի «փոքր հավատք» արտահայտության ներկայությունը առաջարկում է կամ, որ նա արարել է այս պատմությունը, կամ որ նա վերաշխատել է իր «ք» արժեքի վրա»: (Էջ. 627)

Ինչպես մենք արդեն նշել ենք, ուշադիր ուսումնասիրությունը հայտնում է, որ Աստծո Որդի տիտղոսը մեկը, չէ, ինչ Հիսուսը հայտնել է իր համար: Ոչ էլ իր ճշմարիտ աշակերտներն են նրան կոչել այդ տիտղոսով:

ՄԱՍ 5:

ՄԱՏԹԵՈՍԻ ԱՎԵՏԱՐԱՆԸ ԱՍԾՈՒՆ «ՀԱՅՐ»
ԿՈՉԵԼՈՎ ԱՐԴՅՈ՞Ք ԱՐԴԱՐԱՑՆՈՒՄ Է ՀԻՍՈՒՄԻ
«ԱՍԾՈ ՈՐԴԻ» ՏԻՏՂՈՍԸ

4-րդ մասի մեջ մենք արդեն տեսել ենք, որ Մատթեոսը ցանկություն ուներ Մարկոսի և Ղուկասի ավետարանների մեջ ավելացնել Աստծո Որդի տիտղոսը: Եկեք տեսնենք մեկ այլ օրինակ ևս: Մեկ դրվագի մեջ Հիսուսը հարցրեց աշակերտներին, թե իրենց կարծիքով ով է նա: Մարկոս 8:29, Ղուկաս 9:20 և Մատթեոս 16:6 հաղորդում են Պողոսի հետևյալ պատասխանը.

Մարկոս. «Դու Հիսուս Քրիստոսն ես»:

Ղուկաս. «Դու Աստծո Քրիստոսն ես»

Մատթեոս. «Դու Քրիստոսն ես, կենդանի Աստծո որդին»:

Հաշվի առեք, որ Պողոսի հայտարարությանը Մատթեոսը ավելացրել է կենդանի Աստծո որդի արտահայտությունը: Հիսուսին «Աստծո Որդի» կոչման այլ կողմ է հանդիսանում Աստծուն «Հայր» կոչելը: Ավետարանների մեջ մենք գտնում ենք, որ Հոր տիտղոսը նույնպես ավելացրել են Աստվածաշնչի մի քանի հատվածներում, որտեղ դրանք առկա չէին: Մատթեոսը ցանկություն ուներ ոչ միայն Հիսուսին «Աստծո Որդի» կոչել, այլ նույնպես Աստծուն «Հայր»: Մատթեոս 10:29 մեջ Հիսուսը Աստծուն կոչեց «ձեր Հայր»: Հիսուսի նույնական ասացվածքը հաղորդում է նաև Ղուկասը էական տարբերությամբ, այնտեղ Աստծուն կոչում են Աստված (տես Ղուկաս 12:6)

Մեկ այլ նմանատիպ օրինակ տեղի ունեցավ Մատթեոս 10:32-33-ի մեջ: Հաղորդում են, որ Հիսուսն ասաց. «Այսպիսով յուրաքանչյուրը, ով ընդունում է ինձ մարդկանց առջև: Ես նույնպես կընդունեմ իմ Հոր առջև, ով երկնքում է, սակայն ով ժխտում է ինձ մարդկանց առջև, ես նույնպես կժխտեմ իմ Հոր առջև, ով երկնքում է»: (Մատթեոս 10:32-33) Հիսուսի միևնույն ասացվածքը նույնպես հաղորդում է Ղուկասը, սակայն «իմ Հայր» տիտղոսը այնտեղ անկա չէ: Եվս մեկ անգամ, Մատթեոսը փոփոխում է Հիսուսի ասացվածքը, համոզելու ընթերցողներին, որ Հիսուսը հանդիսանում է Աստծո Որդին:

Մեկ այլ օրինակ է հանդիսանում Հիսուսի հետևյալ ասացվածքը. «Նա, ով ի կատար է ածում Աստծո կամքը իմ եղբայրն է և քույրը և մայրը»: (Մարկոս 3:35)

Նույնպես, Ղուկասը այս ասացվածքը հետևյալ կերպ է հաղորդել. «Իմ մայրը, և իմ եղբայրները նրանք են, ովքեր ունկընդորում են Աստծո խոսքը և ի կատար են ածում դա»: (Ղուկաս 8:21)

Երկու զեկույցների մեջ խոսքերը տարբերվում են, սակայն նկատի ունեցեք, որ յուրաքանչյուր դեպքում Աստծոն Աստված են կոչում: Սակայն Հիսուսի միևնույն ասացվածքի մեջ, որը հաղորդում է Մատթեոսը, մենք կարող ենք գտնել, որ Աստծուն կոչում են «իմ Հայր» (տես Մատթեոս 12:50) Եվս մեկ անգամ, Մատթեոսը փոփոխում է Հիսուսի ասացվածքը օգնելու ապացուցել, որ Հիսուսը հանդիսանում է Աստծո Որդի:

Մենք չենք կարող ամբողջովին ներկայացնել Հովհաննեսի Ավետարանը: Սակայն որոշակի հատվածների մեջ, մենք Աստծո օգնությամբ, ցույց կտանք, որ նույնիսկ ավելի շատ փոփոխություններ են տեղի ունեցել:

Հաջորդ հատվածի մեջ մենք կարող ենք տեսնել, որ վաղ հետևորդները Հիսուսին դիտել են որպես մեսսիա և Աստծո մարգարե, և ոչ երբեք Աստծո Որդի:

ՄԱՍ 6:

ԱՐԴՅՈ՞Ք ՀԻՍՈՒՄԻ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԸ ՀԱՎԱՏՈՒՄ ԵՆ ՆՐԱՆ ՈՐՈՒԵՍ «ԱՍՏՈՆ ԾԱՌԱ»

Աստվածաշնչի Առաքյալների Գործքը հանդիսանում է ներկայիս խնդրի վկայության կարևոր հատված: Այս գիրքը մանրամասնում է աշակերտների գործունեությունը Հիսուսին հաջորդող երեսուն տարիների ընթացքում: Կարևոր է տեսնել, թե ինչ են ասում աշակերտները Հիսուսի մասին և ինչ տիտղոսներ են վերագրում նրան:

Արագ ակնհայտ է, որ նրանք հաճախ Հիսուսին վերաբերվում են որպես Աստծո ծառայի, սակայն երբեք Աստծո Որդու: Օրինակ Պողոսը ասում է. «Աբրահամի, Իսահակի և Հակոբի Աստվածը, մեր հայրերի Աստվածը փառաբանել է իր ծառա Հիսուսին»: (Գործք 3:13) Այնուհետ Պետրոսն ասաց. «Աստված համբարձել է իր ծառային»: (Գործք 3:26, որտեղ ծառայի տիտղոսը վերաբերվում է Հիսուսին):

Ոչ միայն Պետրոսը, սակայն հավատացյալների ամբողջ խումբը Հիսուսին դիտում են որպես Աստծո ծառա: Երբ նրանք բարձրացրեցին իրենց ձայները միասին Աստծո աղոթքին, ըստ իրենց խոսքերի Աստծուն, նրանք Հիսուսին կոչեցին «քո սուրբ ծառա Հիսուս, ում դու օձեցիր»: (Գործք 4:27) Նրանք այս տիտղոսը նույնպես կրկնում են տարբերակ 30-ի մեջ: Հետևողականորեն Հիսուսի նախնական հետևորդները նրան Աստծո ծառա են կոչել:

Ոմանք սխալմամբ կարծում են, որ աշակերտները Հիսուսին կոչեցին Աստծո որդի: Ըստ էության

անհետևողական թարգմանությունը նպաստեց այս սխալ տպավորությանը: Արքա Ջեյմսի Աստվածաշնչի մեջ, թարգմանիչները Հիսուսին կոչում են «Աստծո Որդի» (Գործք 13:3,26) և «Աստծո զավակ» (Գործք 4:27) Նրանք հունարեն *pida* բառը ուղղակի թարգմանեցին «որդի» կամ «զավակ»: Սակայն այս բառը նույնպես նշանակում է «ծառա» և ներկայիս կոնտեքստը պահանջում է այս թարգմանությունը, քանի որ Գործքի հեղինակը փորձում է այս հատվածի մեջ հաստատել, որ Հիսուսը իրոք, Աստծո ծառան է:

Թարգմանիչները տեղյակ էին, որ հունարեն այս բառը նշանակում է ծառա: Երբ միևնույն բառը կիրառել է Դավիթի համար զուրիս 4 տարբերակ 25 –ի մեջ, նրանք այն թարգմանել են «ծառա»: Ինչու՞ Հիսուսին էլ չկոչել միևնույն տիտղոսով: Կամ, եթե նրանք զգան, որ 'որդի'-ն հանդիսանում է ճիշտ թարգմանությունը, ապա, ինչու՞ Դավիթին էլ չկոչել 'Աստծո Որդի': Հիսուսին և Դավիթին կոչել են հունարեն միևնույն տիտղոսով: Ապա ինչու՞ նրանց չկոչել անգլերեն միևնույն տիտղոսով: Այլ թարգմանիչները նկատել են այս անհետևողականությունը և Աստվածաշնչի ժամանակակից թարգմանությունների մեջ ուղղել են այն:

Ուստի, Աստվածաշնչի Նոր Միջազգային Տարբերակը և շատ այլ վերոհիշյալ տարբերակներ Հիսուսին կոչել են Աստծո Ծառա: Այնուամենայնիվ, փաստը, որ Հիսուսը հանդիսանում է Աստծո ծառա այնքան լավ հայտնի է, որ նույնիսկ Արքա Ջեյմսի Աստվածաշունչը նրան տալիս է այս տիտղոսը (Մատթեոս 12:18) Անբաղաճառաբար Եսայի

42:1, Մատթեոսը Հիսուսին ճանաչեց որպես մեկ իրական Աստծո, Եհովայի ծառայող:

ՄԱՍ 7:

ԱՐԴՅՈ՞Ք ԱՌԱԿՆԵՐԻ ԱՆԲԱՐԻՇՏ ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐԸ ՎԻՐԱՎՈՐՈՒՄ ԵՆ ԱՍՏԾՈՒՆ

Հիսուսի վաղ հետևորդներին պարզ էր, որ Հիսուսը հանդիսանում էր մարգարե, ինչպես մյուս նախորդ մարգարեները (տես Ղուկաս 4:24; Հովհաննես 6:14 Հովհաննես 9:17)

Ամեն դեպքում, Ավետարանի հեղինակները ցանկություն ունեին ուսուցանել, որ Հիսուսը նման չէր մյուս մարգարեներին, այլ այն, որ նա հանդիսանում էր Աստծո Որդի: Իրենց ջանքերով նրանք չեն դադարում գիտակցել, որ իրենց ուսմունքը արդար չէ Աստծո նկատմամբ: Ավետարանների որոշ տեղեկություններ վատ են անբաղարձել Աստծո վրա: Մակայն նրանք չեն գիտակցել դա: Օրինակ Առակները անբարիշտ բնակիչների, որոնց մասին հաղորդել են Ավետարանների առաջին երեք հատվածների մեջ:

Ավետարանները ցույց են տալիս, որ Հիսուսը ցանկություն ուներ դիմակայել Հրեաներին մարգարեներին սպանելու իրենց պատմության, և նրան սպանելու իրենց մտադրության դեմ: Այսպիսով, նա ասաց նրանց հետևյալ առակը, որը ակնհայտորեն նրանց մասին է: Պատմությունը հետևյալն է, «Մի տղամարդ խաղողի այգի տնկեց: Նա ցանկապատեց այն, վազերի շուրջ փոս փորեց և պահակադիտանոց կառուցեց: Այնուհետ, նա վարձակալեց այն մի քանի ֆերմերների և գնաց ճանապարհորդության: Բերքահավաքի ժամանակ, նա

բնակիչներին ուղարկեց մի ծառա, որպեսզի վազերից հավաքեն պտուղները: Սակայն, նրանք բռնեցին նրան, ծեծի ենթարկեցին և դատարկաձեռն ետ ուղարկեցին: Այնուհետ, նա ուղարկեց մեկ այլ ծառա նրանց մոտ; նրանք հարվածեցին նրա գլխին և ամոթալի վերաբերմունք ցուցաբերեցին: Նա ուղարկեց մեկ ուրիշի, որին նրանք սպանեցին: Նա ուղարկեց շատ ուրիշներ: Ոմանց նրանք ծեծի ենթարկեցին, մյուսներին սպանեցին: Նա ուղարկեց վերջինին, որդուն, ում նա սիրում էր: Նա նրան ուղարկեց վերջինը ասելով. «Նրանք հարգանք կտածեն իմ որդու նկատմամբ»: Սակայն բնակիչները ասացին միմյանց, «Սա ժառանգն է: Եկեք սպանենք նրան և ժառանգությունը կլինի մերը»: Այսպիսիով նրանք վերցրեցին նրան և սպանեցին և դուրս նետեցին խաղողի այգուց: Ի՞նչպես պետք է վարվեր սեփականատերը: Նա պետք է գար և սպաներ այդ բնակիչներին և խաղողի այգին մյուսներին տար»: (Մարկոս 12:1-9)

Այս առակի մեջ, թույլ բնակիչները ներկայացնում են Հրեաներին, ծառաները մարգարեներին, ում Աստված ուղարկել է մեկը մյուսի ետևից և խաղողի այգու տերը ներկայացնում է Աստծուն: Որդին ակնհայտորեն ներկայացնում է Հիսուսին, ում Աստված ուղարկել է վերջինը: Այսպիսով, ցույց են տալիս, որ Հիսուսը մյուս մարգարեներից տարբերվում է: Նա ծառաներից մեկը չէ; Նա սիրելի որդին է: Ամեն դեպքում դա ցանկանում են ցուցադրել Ավետարանների հեղինակները:

Նրանք, ովքեր վերլուծեն այս պատմությունը, ամեն դեպքում, հեշտությամբ կարող են նկատել, թե որքան

հիմար էր խաղողի այգու սեփականատիրոջ վերաբերմունքը: Նա մեկը մյուսի ետևից ուղարկեց իր ծառաներին գիտակցելով, որ նրանց կենթարկեն ծեծի և կսպանեն, այնուամենայնիվ ուղարկեց իր սիրելի որդուն միևնույն վտանգը: Չնայած նա ուներ լիիրավ իշխանություն գործելու, ոչինչ չարեց մինչ սպանեցին իր որդուն: Նա նաև անիրազեկ էր ապագային: Նա միամտորեն ենթադրեց, որ թույլ ծառաները կարող են ներկայացնել նրա որդուն: Այսպիսով, արդյո՞ք հնարավոր է համեմատել այս հիմար տղամարդուն Աստծո հետ: Սակայն, այս նպատակն է հետապնդում պատմությունը: Այդ իսկ պատճառով այն հեռացրել են Պելիկան Նոր Կտակարանի Մեկնաբանությունների միջից, Սուրբ Մարկոս էջ.309, քիչ հավանական է, որ Հիսուսը պատմել է այս առակը:

Աստծո որդի ունենալու ամբողջ գաղափարը ժխտում է Աստծուն: Նմանատիպ խոսակցությունը Աստված համարում է վիրավորանք: Ուստի, չնայած մենք սիրում ենք Հիսուսին, պատվում նրան և հավատում նրան, մենք չպետք է նրան կոչենք «Աստծո Որդի»: Եվ մենք չպետք է այսպես հիմարաբար համեմատություն դնենք Աստծո և մարդու ծրագրերի միջև, ինչպես արեց խաղողի այգու սեփականատերը:

Հիսուսը հանդիսանում էր Աստծո ճշմարիտ մարգարե, նա մեսսիա էր և ասաց ճշմարտությունը: Սակայն նա երբեք չի հայտարարել Աստծո Որդի լինելը:

ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉՅԱՆ ՈՐՈՇ ԹՅՈՒՐԸՄԲՈՆԵԼԻ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ

ԱՅԺՄ ԵՏԱԴԱՐՉ ՀԱՅԱՑՔ ՈՒՂՂԵՆՔ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏԻՆ

«Ես և Հայրը մեկն ենք», Եվ այլ տարբերակներ, որոնք սովորաբար թյուրըմբռնելի են, նշանակելու, որ Հիսուսը Աստված է:

«Ես և Հայրը մեկ ենք»

Հաճախ մեջ են բերում Հովհաննես 10:30, որպեսզի ցույց տան, որ Հիսուսը հավասար է Աստծուն: Սակայն, երբ դուք ընթերցում եք տարբերակը իր կոնտեքստով, դուք գտնում եք, որ ամբողջական հատվածը ապացուցում է հակառակը: Մարդիկ հաճախ բավարարվում են մեջբերելով տարբերակը առանձին, որպեսզի ցույց տան, որ Հիսուսն ասաց. «Ես և Հայրը մեկ ենք" և այնուհետ Հրեաները վերցրեցին հատիկ առ հատիկ նրան, որովհետև նրանք ընկալեցին, նրա խոսքերը որպես նրա Աստված լինելը: Միայն հատվածը ընթերցելուց հետո, նախորդ և հաջորդ մասերից հետո, դուք կարող եք գիտակցել, որ Հրեաները թյուրըմբռնել են այն, ինչ ասել է Հիսուսը: Փաստորեն, Հիսուսը փորձեց բացատրել այն, ինչ նկատի ունի և բացատրությունը մինչ այժմ առկա է Աստվածաշնչի մեջ, որն էլ տեսանելի է յուրաքանչյուրին: Չարմանալի է, որ մարդկանց հոժ բանակ, ովքեր հայտնում են, որ սիրում են Հիսուսին, արհամարհում են այս բացատրությունը և կրկնում են սխալը, որը գործել են Հիսուսի թնամիները: Ահա հատվածը այնպես, ինչպես ներկայացվել է Աստվածաշնչի Նոր Միջազգային Տարբերակի մեջ. (22)

Ձմեռ էր, (23) և Հիսուսը տաճարի տարածքում քայլում էր Սողոմոնի Սյունաշարով: (24) «Հրեաները հավաքվեցին նրա շուրջ ասելով, "Որքա՞ն էրկար դու մեզ կպահես անորոշության մեջ: Եթե դու Քրիստոսն ես, բացահայտ ասա մեզ»: (25) Հիսուսն պատասխանեց. «Ես ասել եմ ձեզ, սակայն դուք չեք հավատացել: Հրաշքները. որոնք ես գործել եմ իմ Հոր անունից խոսում են իմ փոխարեն, (26) «սակայն դուք չեք հավատում, որովհետև դուք իմ ոչխարի հոտը չեք: (27) «Իմ հոտը լսում է իմ ձայնը; ես ճանաչում եմ նրանց և նրանք հետևում են ինձ: (28) «Ես տալիս եմ նրանց հավերժ կյանք և նրանք երբեք չեն անհայտանա, ոչ ոք չի կարող ճանկել նրանց իմ ձեռքից (29) «Իմ Հայրը, ով նրանց ինձ է տվել, ավելի հզոր է, քան բոլորը; ոչ ոք չի կարող ճանկել նրանց իմ Հոր ձեռքից: (30) «Ես և Հայրը մեկ ենք»: (31) «Կրկին, Հրեաները քարեր վերցրեցին, որպեսզի նրան քարկոծեն, (32) «սակայն Հիսուսը ասաց նրանց, «Ես ձեզ ցույց եմ տվել շատ մեծ հրաշքներ Հորից: Դրանցից ո՞րից դուք կքարկոծեք ինձ»: (33) «Մենք չենք քարկոծում ձեզ դրանցից որևէ մեկով» պատասխանեցին Հրեաները, «սակայն անպատվության համար, որովհետև դու ընդհամենը մարդ ես, ով իրեն հայտարարում է Աստված»: (34) Հիսուսը պատասխանեց նրանց. «Արդյո՞ք գրված չէ ձեր Օրենքի մեջ, «Ես ասել եմ, որ դուք աստվածներ ենք»: (35) «Եթե նա նրանց կոչեց «աստվածներ» ում համար որ եկել էր Աստված խոսքը - և գիրը հնարավոր չէ կոտրել – (36) «ի՞նչ կասեք նրա մասին, ում Հայրը ազատ է արձակել ինչպես իր իսկ սեփականություն և ուղարկել է աշխարհ: Այնուհետ, ինչու «եք դուք ինձ մեղադրանք ներկայացնում

անարգանքի մեջ, այն պատճառով , որ ես ասել եմ » Ես Աստծո Որդին եմ» (Հովհաննես 10:22-36)

Հատվածը ամբողջականությամբ դիտելիս, ակնհայտ պարզ է դառնում, որ Հիսուսը Աստված չէ: Եկեք դիտենք հետևյալ կետերը.

1. Անհավատ Հրեաները պնդեցին, որ Հիսուսը նրանց պետք է ասեր, թե իրոք, նա հանդիսանում էր Քրիստոսն, այնպես, որ նրանք չկասկածեին նրա ինքնությանը (տարբերակ 24): Քրիստոս տիտղոսը Աստվածաշունչը կիրառում է այն անհատների համար, ում Իսրայելի արքան են օծում: Տիտղոսը կիրառում են նաև այլ մարդկանց համար (Եսայի 45:1, Պարսկաստանցի Սիրուսին կոչել են Աստծո Քրիստոս): Հրեաները սպասում էին մեկ այլ Քրիստոսի (Հունարեն Քրիստոս բառը համարժեք է եբրայերեն Մեսսիա և արաբերեն Մասիհի բառերին): Այսպիսով նրանք Հիսուսին հարցրեցին, արդյո՞ք նա այն մեկն էր, ում նրանք սպասում էին: Հիսուսը պատասխանեց, որ նա արդեն ասել է նրանց և նա նույնիսկ Աստծո անունից հրաշքներ է ներկայացրել, որպեսզի ապացուցի իր Քրիստոս լինելու հայտարարությունը (տարբերակ 25), սակայն նրանք հավատ չէին ընծայում նրան (տարբերակ 26), որովհետև նրանք չէին պատկանում Հիսուսի հոտին (տարբերակ 26) Նրանք, ում Հայրը տվել էր Հիսուսին, հանդիսանում էին նրա հոտը, (հետևորդները) և նրանք հավատ էին ընծայում Հիսուսին, երբ նա ասաց որ նա հանդիսանում է Քրիստոս (տարբերակներ 27-29):

2. Հիսուսի ճշմարիտ հետևորդները երբեք չեն անհայտանա, որովհետև Հիսուսը նրանց հավերժ կյանք է

տվել: Ըստ նույն Ավետարանի Հովհաննես 17:3, հավերժ կյանք նշանակում է հավատք ընծայել, որ Հայրը ճշմարիտ միակ Աստվածն է, և որ Հիսուսը Քրիստոսն է և մարգարեն այդ մեկ ճշմարիտ Աստծու: Հիսուսը այս գիտելիքը տալիս է բոլոր նրանց, ում Հայրը տվել է նրան (Հովհաննես գլուխ 17:2): Այնուհետ ինչ ասում էր Հիսուսը, խոսքեր էին, որոնց, եթե հավատք ընծայեն, կնշանակի հավերժ կյանք բոլոր նրանց համար, ովքեր արել են դա: Այդ իսկ պատճառով նույն Ավետարանի մեջ, Պետրոսին մեջ են բերել Հիսուսին ասելով «Դու ունես հավերժ կյանքի խոսքերը: Մենք տեղյակ ենք և հավատք են ընծայում, որ դու Աստծո Սուրբ Մեկն ես»: (Հովհաննես 6:68-69) Այսպիսով նրանք հավատք էին ընծայում, որ Հիսուսը Աստված չէր, այլ Սուրբ Մեկը, ում Աստված ուղարկել էր այսինքն Քրիստոս և Աստծո Մարգարե: Ավետիսի Աստվածաշունչը այս հաստվածը ավելի պարզ է ներկայացնում: Դու ունես խոսքեր, որոնք տալիս են հավերժ կյանք: Եվ այժմ, մենք հավատք ենք ընծայում և տեղյակ ենք, որ դու Սուրբ Մեկն ես, ով եկել է Աստծուց: (Հովհաննես 6:68-69)

3. Ոչ ոք չի կարող հեռացնել աշակերտներին Հիսուսից (Հովհաննես 10:28), որովհետև նրանց տվել էր Հայրը և Հայրը ավելի մեծ է, քան բոլորը (տարբերակ 29) Մինչ Հայրը Հիսուսին օգնում է պահպանել աշակերտներին, ոչ ոք չի կարող հեռացնել նրանց Հիսուսի ձեռքից, այնպես, ինչպես նրանք չեն կարող հեռացնել նրանց Հոր ձեռքից: Երբ Հիսուսն ասաց, որ նա և Հայրը մեկ են, նա ի նկատի ուներ սա, որ Հայրը օգնում է նրան լրացնել իր առաջադրանքը և երբ նա զբաղված է փորձելով փրկել իր աշակերտներին չարիքից հեռու, Հայրը հատատում է, որ նրանցից ոչ մեկի

չի մատնի կորստյան, իհարկե բացառությամբ նրա, ով պետք է դավաճաներ նրան:

4. Հիսուսն ասաց, որ Հայրը ավելի մեծ է, քան բոլորը (Հովհաննես 10:29), ներառելով Հիսուսին: Նա, ով կասկածում է, կարող է ընթերցել (Հովհաննես 14:28), որտեղ Հիսուսը հայտարարեց. «Հայրը ավելի մեծ է, քան Ես »: Անկախ Հիսուսի այս պարզ հայտարարության, շատերը, ովքեր հայտնեցին հետևել նրան, պնդեցին, որ Հիսուսը համահավասար է Հորը: Ու՞մ մենք պետք է հավատք ընծայենք: Նրա իրական հետևորդներին կարելի է տարբերակել, ինչպես նրանց, ովքեր կառչեցին Հիսուսի խոսքերին: Ահա թե ինչի ուղղորդեց Հիսուսը. Եթե դուք կառչեք իմ ուսմունքին, դուք իրոք հանդիսանում եք իմ աշակերտները:

Այնուհետ, դուք պետք է գիտակցեք ճշմարտությունը և այն ձեզ ազատ կարձակի: (Հովհաննես 8:31-32)

5. Երբ Հիսուսն ասաց. «Ես և Հայրը մեկ ենք»: (Հովհաննես 10:30), Հրեաները վերցրեցին քարեր, որպեսզի նրան քարկոծեն (տարբերակ 31): Հիսուսը չէր կարող հասկանալ նրանց վերաբերմունքը, որովհետև նա ոչ մի սխալ խոսք չէր ասել: Այսպիսով, նա հարցրեց նրանց, թե որտեղ էր սխալվել, որպեսզի նրանք քարկոծեն (տարբերակ 32): Նրանք պատասխանեցին, որ Հիսուսը անարգանք է գործել, երբ նա մարդ լինելով իրեն Աստված է հայտնել (տարբերակ 33) Սակայն Աստվածաշնչի հատվածից այն ակնհայտ է, որ Հիսուսը չի հայտնել իր Աստված լինելը: Նա հայտնել է իր Քրիստոս լինելը (տարբերակ 25) Ե՞րբ է նա հայտնել իր Աստված լինելը: Նրանք դիտավորյալ սխալ մեջբերում են

Հիսուսին վերագրված խոսքերը, որոնք հետագայում կփորձեն կիրառել որպես սխալ վկայությունը ընդդեմ նրա, այնպես, որ հանդիսանա սպանության պատճառ:

6. Հիսուսն ընդունում է, որ նա ասել է, «Ես Աստծո Որդին եմ» (տարբերակ 36) Սակայն նա ասաց, որ այն ոչինչ չի նշանակում բացառությամբ այն փաստի, որ Աստված նրան առանձնացրել է որպես իր մասնիկ և ուղարկել է աշխարհ (տարբերակ 36) Փաստը, որ Աստված նրան առանձնացրել է, նշանակում է որ Աստված նրա համար առաջադրանք է ընտրել, առանձնացրել է մյուսներից: Նմանատիպ անհատի արաբերեն տիտղոսը Մուսթաֆա է, որը նշանակում է Ընտրյալ: Աստծո բոլոր Մարգարեները արժանի են այս տիտղոսին: Փաստը, որ Աստված նրան ուղարկել է աշխարհ, նշանակում է , որ նա հանդիսանում է Աստծո Մարգարե: Նրան ուղարկել են Աստծո ուղերձով: Ակնհայտորեն Աստված, ով ուղարկեց Հիսուսին, ինքնին Հիսուսը չէ:

7. Հիսուսը փորձում էր նրանց բացատրել, որ նույնիսկ, եթե նա ասաց մի բան, որը նրանք սխալ են մեկնաբանում, ինչպես նրա Աստված լինելը, նրանք պետք է գիտակցեն, որ Աստվածաշնչի մեջ մարդկանց կոչել են աստվածներ և հրեաները չեն ժխտում այս (տարբերակ 35), այսպիսով նրանք արագորեն համաձայնության չեն գալիս Հիսուսի հետ, մինչ նա հնարավորություն կստանա բացատրել խոսքերը: Հիսուսի լիարժեք խոսքերի ընկալելու համար, եկեք դիմենք Աստվածաշնչի տարբերակին, որտեղ նա ուշադրության կոչ է անում: Հատվածը առկա է Սաղմոսների 82 կետի մեջ. «Ես ասացի, «Դուք»

աստվածներ եք «դուք բոլորդ Ամենաբարձրայլի որդիներն եք»: Սակայն դուք կկնքեք մահկանացուն ինչպես ուղղակի մարդիկ; դուք կընկնեք ինչպես մեկ այլ կառավարիչ»: (Սադմոսներ 82:7-8)

Սադմոսներից պարզ է դառնում, որ Աստված պատվել է որոշ մարդկանց նրանց կոչելով 'աստվածներ: Սակայն, իհարկե նրանք իրականում աստվածներ չէին: Սա ուղղակի փոխաբերական արտահայտություն է, որը կիրառում է Աստվածաշունչը: Հիսուսը Հրեաներին հիշեցրեց սա, այնպես, որ նրանք ընկալեն, որ նույնիսկ, եթե նա ասում է որևէ բան, որ նրանք կարծեն իր Աստված լինելը, նրանք պետք է ընդունեն այն որպես փոխաբերական իմաստ, որը չի նշանակում այն, ինչ հնչում է: Բացի այդ Հիսուսը պարզաբանում է, որ այն, ինչ նա ասաց հանդիսանում է, որ նա Աստծո Որդին է (Հովհաննես 10:36) 'Նա ասում է, որ եթե մյուսներին կարող են կոչել 'աստվածներ' նա չի հասկանում , թե նրանք ինչու են առարկում, երբ նա իրեն կոչում է Աստծո Որդի, որը նշանակում է, որ Աստված ընտրել է նրան և ուղերձով ուղարկել է մարդկանց:

Հատվածի պարզ իմաստը այնուհետ այն է, որ Հիսուսը չի հանդիսանում Աստված: Նա մեկն է, ում ընտրել է Աստված, այսինքն նա Մուսթաֆան է և նրան ուղարկել է Աստված, այսինքն նա Աստծո մարգարեն է: Երբ նա իրեն Աստծո Որդի է կոչում , նա դրանից առավել ոչինչ ի նկատի չունեք:

Եվ, չնայած վերոհիշյալ հատվածի մանրակրկիտ ուսումնասիրության, ոմանք կարող են ըստ սովորույթի ժխտել տարբերակ 34-36 Հիսուսի ներկայացրած

բացատրությունը: Նրանք կարող են պնդել հեռացնել տարբերակ 30 իր կոնտեքստից դուրս և տալ այն գաղափարը, որ Հիսուսի կարծիքը սխալ է: Այնուհետ նրանք կարող են համաձայնության գալ Հրեաների հետ և չհամաձայնվել Հիսուսի խոսքերին: Ինչպես մենք կարող ենք տեսնել նմանատիպ վերաբերմունքը առաջնորդում է շփոթության:

Եթե նույնիսկ, մեկուսացվի տարբերակ 30 Հիսուսի խոսքերի իմաստը փոփոխելու համար, այն ոչ մի լուծում չի տա: Միայն կբարձրացի ավելի շատ խնդիրներ: Հիսուսը չի կարող լինել մեկ և ինչպես Հայրը, քանի որ նա ասաց ինքն իրեն, որ Հայրը ավելի հզոր է, քան նա (Հովհաննես 14:28) Հիսուսն ասաց, որ նա և Հայրը փաստացի երկուսն են (Հովհաննես 8:14-18) Եվ այդ ժամանակ ոչ ոք չէր տեսել Աստծուն, չնայած նրանք արդեն տեսել էին Հիսուսին (Հովհաննես Ա 4:12) Այս ամենի լավագույն լուծումն է վերադառնալ Հիսուսի ուսմունքին այդ դեպքում, դուր կգիտակցեք ճշմարտությունը և այն ձեզ ազատ կարձակի (Հովհաննես 8:31-32)

«Մինչ Աբրահամը ես եմ»

Հովհաննես 8:58 տարբերակը հանդիսանում է Աստվածաշնչի ամենաթյուրըմբռնելին: Որովհետև այս տարբերակի մեջ Հիսուսն ասում է «Մինչ Աբրահամը ես եմ» երկու հետևանք, ոչ կարևոր և կեղծ, որոնք կազմվել են հիմք ունենալով հետևյալ հատվածը: Անկարևոր եզրակացությունը այն է, որ քանի որ Հիսուսը գոյություն է ունեցել մինչ Աբրահամը, նա գոյություն է ունեցել միշտ: Սա կանխակալ հասկացություն է, որը մարդիկ

պարտադրում են տեքստին: «Մինչ Աբրահամը» չի նշանակում «միշտ»: Ըստ Աստվածաշնչի Մելքիսեդիքը գոյություն է ունեցել մինչ Աբրահամը (Հրեաներ 7:3) Արդյո՞ք այդ նշանակում է, որ Մելքիսեդիքը Աստված է: Ակնհայտորեն, մենք չենք կարող արարածին Աստված ընդունել:

Կեղծ եզրակացությունը այն, որ Հիսուսը 'Ես եմ' ասելով, ասում էր Աստծո անունը, որը Աստված հայտնել էր Մովսեսին Ելք 3:14-15 մեջ:

Այս կետի շուրջ Աստվածաշունչը շփոթության մեջ է, որովհետև այն տալիս է Մովսեսին Աստծո կանչի երեք տարբերակ և երեքն էլ միմյանց հակազդում են: Լավագույնը, ինչ կարելի է ասել այն է, որ Աստծո անունը այնտեղ Եհովա է: Համեմատություն անց կացրեք երեք տարբերակների միջև.

1. Եհովական տարբերակը (Ելք 6:28- 7:7) ոչինչ չի ասում Աստծո հայտնության մասին, որովհետև Եհովական խմբագիրների համար, Եհովայի անունը արդեն հայտնի էր Իսրայելցիներին: Նրանք ասում են, որ այս անունը կիրառության մեջ է եղել Ենոշի, Ադամի թոռան ժամանակաշրջանից (Ծննդոց 4:26)

2. Քահանայական տարբերակը (Ելք 6:2-13) հակազդում է սրան ասելով, որ տվյալ անունը նախկինում հայտնի չի եղել (Ելք 6:2)

Այստեղ Աստծո հրամանը Մովսեսին հետևյալն է.

Այսպիսով սաա Իսրայելցիներին, «Ես Եհովան եմ...» (Ելք 6:6) և Մովսեսը սա կրկնեց նրանց (6:9)

3.Սակայն Էլոհական տարբերակի մեջ (Ելք 3:13-22) Աստծո հրահանգը Մովսեսին տարբեր է:

Ահա ինչ դուք պետք է ասեք Իսրայելցիներին. «Ես արդեն ուղարկել եմ ինձ ձեզ»: (Ելք 3:15)

Այստեղից երևում է, որ Աստծո անունը «Ես եմ», սակայն մանրակրկիտ ուսումնասիրությունից հետո ակնհայտ է, հետևյալ հատվածի մեջ Էլոհաստական դպիրները փոխարինել են «Ես եմ» «Եհովայի» ,տրված միևնույն հրահանգի մեջ (Ելք 6:6)

Նույնիսկ, եթե Աստված իրոք, իր անունը հայտնի որպես «Ես եմ» ինչպես նշում է Ելք գլուխ 3 տարբերակ 15, այն դեռ ապացույց չէ, որ Հիսուսը իրեն է վերագրել «Ես եմ» անունը: Հիսուսը երբեք չի ասել, որ իր անունը «Ես եմ» է: Նրան մեջբերել են ասելով «Մինչ Աբրահամը, ես եմ»: (Հովհաննես 8:58) Եթե «Ես եմ» հանդիսանում է Հիսուսի անունը, ապա մենք պետք է ի վիճակի լինենք փոխարինել տվյալ հատվածի «Ես եմ» արտահայտությունը «Հիսուսի», քանի որ երկուսն էլ Հիսուսի անուններն են: Այնուհետ հատվածը կարելի է ընթերցել հետևյալ կերպ. «Մինչ Աբրահամը, Հիսուսն էր»: Սա, իհարկե անիմաստ է, որվհետև գաղափարը, որ Հիսուսը իրեն կոչել է «Ես եմ» տեքստի մեջ առկա չէ, այլ այն ինչ որ մեկի մեկնաբանությունն է, որը պարտադրել են տեքստին: Նկատի ունեցեք, որ մենք ոչ մի դժվարություն չենք ունենա փոխելու «Ես եմ» (Ելք 3:15) կամ «Աստծո» կամ «Եհովայի» հետ, ինչպես հետևյալը. Սա դուք

պետք է ասեք Իսրայելցիներին. «Աստված ինձ ուղարկել է ձեզ»: (Ելք 3:15)

Ահա ինչ պետք է դուք ասեք Իսրայելցիներին. «Եհովան ուղարկել է ինձ ձեզ»: (Ելք 3:15)

Մեկ այլ ուշագրավ խնդիրը այս է. Չորրորդ Ավետարանի հեղինակը երբեք հավատ չի ընծայել Հիսուսի Աստված լինելուն: Սա ապացույց է, որ Հիսուսը երբեք չի ասել, որ նա Աստված է: Այլապես, ինչպե՞ս էր հնարավոր, որ չորրորդ Ավետարանի հեղինակը տեղյակ չլիներ այդ մասին: Նա հավատում էր, որ Հայրը հանդիսանում է միակ ճշմարիտ Աստվածը և որ Հիսուսը Քրիստոսն է և Աստծո մարգարեն (տես Հովհաննես 17:3)

Բացի այդ, տարբերությունը, որը առկա է Աստվածաշնչի Հունական տարբերակի մեջ, կորել է Անգլերեն տարբերակներից: Հին Կտակարանի Յոթանասունական Հունական տարբերակի մեջ, «Ես եմ» արտահայտությունը թարգմանվել է հունարեն «հո օն» արտահայտությամբ: Եթե չորրորդ Կտակարանի հեղինակը ցակնություն ունենար ընթերցողին ցույց տալ, որ Հիսուսը կրկնեց արտահայտությունը, նա անկասկած մեջ կբերեր Հիսուսին ասելով. «Մինչ Աբրահամը հո օն էր»: Սակայն նա չարեց այդ: Փոխարենը նա մեջ բերեց Հիսուսին ասելով. «Մինչ Աբրահամը, էգո իմի»: Նրա Հունական ձեռագրի ընթերցողները այնուհետ պետք է որ տեսնեյին, որ Հովհաննես 8:58 Հիսուսի հայտարարությունը տարբերվում է Ելք 3:15 Աստծո հայտարարությունից: Եվ իհարկե այս էր հանդիսանում չորրորդ Ավետարանի հեղինակի մտադրությունը:

Բացի այդ, Աստվածաշնչի ասորերեն տարբերակը, որը հանդիսանում է ամենահին տարբերակներից մեկը, Հովհաննես 8:58 մեջ ասում է. «Մինչ Աբրահամը Ես էի»: Արդյո՞ք հեղինակի խոսքերը ենթարկվել են փոփոխության: Ինչպե՞ս ենք մենք կարող գիտակցել: Ենթադրենք սա է բնօրինակ արտահայտությունը, այդ դեպքում մնացածը, ովքեր իրենց ընդհանուր մատուցամբ հանգիստ էին, Դատաստանի օրը հիասթափված կլինեն: Ինչու՞ մեր դեպքը չհանգեցնել Աստվածաշնչի ավելի պարզ տարբերակի – մեկի, որտեղ Հիսուսը ակնհայտորեն տարբերակում է իր և Աստծո միջև: Օրինակ, որտեղ Հիսուսը ասում է իր թշնամիներին. Դուք վճռել եք սպանել ինձ, մարդու, ով ասել է ձեզ ճշմարտությունը, որը Ես լսել եմ Աստծուց»: (Հովհաննես 8:40)

Այդ դեպքում, ո՞վ է Հիսուսը: Մարդ, ով ասաց ճշմարտությունը, որը նա լսեց Աստծուց: Այլ կերպ, նա հանդիսանում է Աստծո առաքյալը: Երբ նմանատիպ պարզ հայտարարությունը տրվում է Հիսուսի շուրթերից, ինչու՞ հատվածների սակարկությունը, որոնք այդքան էլ պարզ չեն և որոնց փորձում են շրջել, որպեսզի հակառակ լինեն Հիսուսի ասած խոսքերին, առկա են այլ ակնհայտ տարբերակների մեջ:

Յուրաքանչյուրը, ով ցանկություն ունի իրեն համոզել, որ Հիսուսը Աստված է, պետք է փնտրի Աստվածաշնչի ավելի պարզ վկայություն, որպեսզի ցույց տա Հիսուսի Աստված լինելը: Սակայն ակնհայտ վկայությունը հակառակն է: Աստվածաշունչը կրկին և կրկին ուսուցանում է, որ Հիսուսը Աստված չէ, այլ Աստծո Ծառա: (Մատթեոս 12:18)

Հովհաննեսին հաջորդող գլուխ 9 տարբերակ 35 մեջ, Հիսուսը հայտնում է, որ նա հանդիսանում է մարդու որդի: (Վերանայված Տիպական Տարբերակ) Եվ յուրաքանչյուրը, ով գիտի Աստվածաշունչը ինչպես Իսրայելցիները, ում հետ խոսել է Հիսուսը, պետք է տեղյակ լինի, որ մարդու որդին չի կարող Աստված լինել: Աստվածաշունչը հայտնում է, որ Աստված չի կարող լինել մարդ կամ մարդու որդի (Թվեր 23:19)

Ինչպե՞ս է կարելի նրան մաքուր կոչել, եթե նա ծնվել է կնոջից: Ահա նույնիսկ լուսինը և ինչ չի երևում, այո, աստղերը մաքուր չեն նրա առջև: Որքա՞ն փոքր է մարդ, որը որդ է: Եվ մարդու որդի, որը որդ է: (Յոբ 25:4-6)

«Կույսը Ծնունդ Կտա»

Եսայի 7:14 հանդիսանում է Աստվածաշնչի ամենաթյուրըմբռնելի տարբերակը: Այս հատվածը մի աղավաղված թարգմանության մեջ ընթերցում է. «կույսը կհղիանա և որդի կծնի և կկոչի Էմմանուիլ»: Էմմանուիլ նշանակում է « Աստված մեզ հետ է » տես Ավետիսի Աստվածաշունչը էջ. 673 Այժմ, շնոհիվ Մատթեոս գլուխ 1 տարբերակ 23 այս մարգարեությունը վերաբերում է Հիսուսին, և սխալմամբ հավատում են, որ այս Հիսուսի Աստված լինելու ապացույցն է:

Առաջին հերթին Մատթեոսը երբեք ցանկություն չի ունեցել պատկերել Հիսուսին որպես Աստված: Հիսուսի աստվածայնության հավատքը ձևավորվել է Մատթեոսի Ավետարանից բավական հետո: Մատթեոսի Ավետարանը

ամեն կողմից ապացուցում է, որ Հիսուսը Աստծո ծառան է (Մատթեոս 12:18; 24:36; 27:46) :

Երկրորդ հերթին Աստվածաշնչի մեջ անհատին տրված անունը ապացույց չէ, որ նա Աստված է: «Եղիա» նշանակում է Եհովա Աստված»: Արդյո՞ք այդ ապացուցում է, որ Եղիան հանդիսանում է Եհովա Աստվածը: Անշուշտ ոչ: Նմանապես, Էմմանուիլ անունը չի ապացուցում, որ Հիսուսը Աստված է մեզ հետ: Ոչ էլ «Էլիհու», որը նշանակում է Աստված, ապացույց է, որ Էլիհուն ինքը Աստվածն է (տես Թագավորաց Ա 1:1)

Երրորդ, չնայած մարգարեությունը արված է Մատթեոս 1:23 որը անուղղակի վերաբերվում է Հիսուսին, Եսայի 7:14 մարգարեությունը անշուշտ ուղղակի վերաբերվում է երեխային, ով ծնվել է մարգարե Եսայու կենդանության օրոք: Այդ երեխային կոչել են «Էմմանուիլ», որը նշանակում է «Աստված մեզ հետ է» և նա հանդիսանում է Աստծո նշանը, որը տրվել է Ահազ Արքային, որ Աստված կօգնի նրան և նրա ժողովրդին: Եսայի գլուխ 7 մեջ Աստված Արքա Ահազին խոստանում է, որ մինչ երեխան բավարար մեծանա, տարբերելու ճիշտը սխալից, թշնամի արքաները Աստծո օգնությամբ պարտության կմատնվեն: Ամբողջական իմաստը հասկանալու համար, դուք պետք է ընթերցեք ամբողջ գլուխը:

Միայլ է դուրս հանել կոնտեքստի մեկ տարբերակը և այլ իմաստ տալ դրան: Իրոք, երեխան ծնվում է և Աստված նրան կոչում է Էմմանուիլ (Եսայի 8:8) Եթե Արքա Ահազը ստիպված էր սպասել յոթ հարյուր տարի Հիսուսի ծնունդին, մինչ Աստծո օգնությունը, նա և նրա ժողովուրդը

մահացած պետք է լինեն մինչ այդ: Ապա, ո՞րն է նման խոստովանության իմաստը: Խոստումը ունեւ ժամանակավոր լրացում: Մարգարեությունը չէր վերաբերվում Հիսուսին, ով պետք է ծնվեր հարյուրավոր տարիներ անց, սակայն երեխայի, ով ծնվել էր Արքա Ահազի ժամանակաշրջանում:

Մեկ այլ կարևոր կետ է նաև այն, որ երեխան, ում մասին խոսում է Եսային, սկզբում ի վիճակի չի լինի տարբերել բարին և չարը: Նրանք, ովքեր ասում են, որ Հիսուսն է այդ երեխան, չպետք է շրջվեն և ասեն, որ Հիսուսը Աստված է, որովհետև երբեք չի եղել և լինի ժամանակ, երբ Աստված չի գիտակցի բարու և չարի տարբերությունը:

Մատթեոսը սխալմամբ վերագրում է այս մարգարեությունը Հիսուսին, որովհետև Հիսուսը ծնվել է կույսից և տեքստը խոսում է ծնունդ տվող կույսի մասին: Մատթեոսը հենվում էր Աստվածաշնչի Հունարեն Յոթանասունական տարբերակին, որտեղ Եսայի 7:14 մեջ կիրառվում է հունարեն «parthenos» բառը, որը նշանակում է «կույս»: Սակայն Եսայու բնօրինակը եբրայերեն է: Որպեսզի գտնել Եսայու իմաստը, անհրաժեշտ է ետ գնալ դեպի բնօրինակ լեզուն, այնուհետ անրադառնալ միայն թարգմանությանը: Եբրայերեն ձեռագրերը «կույս» բառի փոխարեն ունեն եբրայերեն «almah» բառը, որը նշանակում է «ամուսնական տարիքի երիտասարդ կին»: Եթե Եսայու հեղինակը ցանկություն ուներ ասել «կույս» նա պետք է կիրառեր եբրայերեն «bethulah» բառը, որը նշանակում է «կույս»: Սակայն նա չի արել դա: Այդ իսկ պատճառով Աստվածաշնչի Վերանայված տիպական Տարբերակը և

շատ այլ տարբերակներ «կույսի» փոխարեն ընթերցում են «երիտասարդ կին»:

Հիսուսը իրոք, ծնվել է կույսից և Աստվածաշունչը և Ղուրանը հաստատում են դա: Սակայն, Եսայի գլուխ 7 տարբերակ 14 չի խոսում կուսական ծնունդի մասին և չի վերաբերվում Հիսուսին: Աստվածաշունչը Հիսուսին երբեք "Էմմանուիլ" չի կոչել: Հրեշտակը նրան անունը հայտնել է «Հիսուս» (Ղուկաս 1:31)

«Նա, ով տեսել է ինձ, տեսել է Հորը»

Հովհաննես 14:9 մեջ է բերում Հիսուսին (Խ.Ա.Ո.Ն) ասելով. «Նա ով տեսել է ինձ, տեսել է Հորը»: Հաճախ սա սխալ են ընկալում, իմաստավորելով, որ Հիսուսը Աստված է: Սակայն Հիսուսը պարզորոշ ասել է, որ ոչ ոք երբևէ չի տեսել Աստծուն (Հովհաննես 5:37) Նրանք, ովքեր ասում են, որ Հիսուսը Աստված է, հակազդում են Հիսուսի խոսքերին: Եթե Հիսուսը հանդիսանում էր Աստված, ինչու՞ էր նա իրեն նայող մարդկանց ասում, որ նրանք երբեք չեն տեսել Աստծուն: Եվ ինչու՞ Աստվածաշնչի Հովհաննեսի 1 Նամակի մեջ, որը գրվել է Հիսուսի համբարձումից յոթանասուն տարի անց, ասվում, որ ոչ ոք երբեք չի տեսել Աստծուն (Հովհաննես Ա 4:12) չնայած նա տեղյակ էր, որ Հիսուսին տեսել են ամբոխներ: Հովհաննես 14:9 իմաստը այն չէ, որ Հիսուսը Աստված է, այլ որ ճանաչելով Հիսուսին, անհատը ճանաչում է Աստծուն, քանի որ Հիսուսը ուսուցանում է Աստծո մասին: Այս իմաստը հաստատել է Հովհաննես 1:18, որտեղ հեղինակը ասում է, որ ոչ ոք երբեք չի տեսել Աստծուն, սակայն, Հիսուսը մարդկանց հայտնի է դարձրել Աստծուն: Միննույն Ավետարանի գլուխ 17

տարբերակ 3 մեջ, Հիսուսը հայտնել է, որ հավերժ կյանք նշանակում է գիտակցել, որ Հայրը, ում երկրպագում էր Հիսուսը, հանդիսանում է միակ ճշմարիտ Աստվածը և որ Հիսուսը Մեսսիան է, ում Աստվածն էր ուղարկել:

Նա Մարմին էր

Հաճախ մեջ են բերում Տիմոթեոս Ա, որպեսզի ցույց տան, որ «Աստված մարմին է»: Այսպես այն ավելի ուշ հայտնվեց Աստվածաշնչի ձեռագրերի մեջ, և ավելի վաղ և ավելի վստահելի ձեռագրերի մեջ, (Հատկանշական Մինայական Կողեքսը և Վատիկանի Կողեքսը, որը պարզորոշ վերաբերվում է Հիսուսին): Այս հատվածը ցույց չի տալիս, որ Հիսուսը Աստված էր: Այն արտացոլում է Պողոսի համոզմունքը, որ Հիսուսը մինչ մարմնավորվելը արարած էր, որը ավելի բարձր էր, քան մարդը և ավելի ցածր, քան Աստվածը: «Գլուխը ,եթե յուրաքանչյուր մարդ Քրիստոս է, հանդիսանում է Աստված» գրում է Պողոսը Կորնթացիներ Ա 11:3 մեջ:

Հզոր Աստված, Հավերժ Հայր

Եսայի 9:6 խոսում է մեկի մասին, ում կկոչեն Հոյակապ, Խորհրդական, Հզոր Աստված, Հավերժ Հայր, Խաղաղության Արքայագն: Մեզ հաճախ ասում են, որ սա Հիսուսի մարգարեությունն է և որ այն ապացույց է հանդիսանում, որ Հիսուսը Աստված է: Սակայն խնդիրը, որը ներկայացնում է այս մարգարեությունը, ոչ մի ազնիվ մարդ չի կարող անտեսել: Եթե այն վերցնենք բառացիորեն, ապա Հիսուսը հանդիսանում է «Հավերժ Հայր»: Սակայն, Հիսուսը պարզորոշ ուսուցանել է, որ նա չի հանդիսանում

Հավերժ Հայր: Ըստ Մատթեոսի, Հիսուսը երկրի վրա գտնվելու ընթացքում հայտնեց. Ոչ ոքի երկրի վրա մի կոչեք «հայր», քանի որ դուք ունեք մեկ հայր, և նա երկնքում է: (Մատթեոս 23:9 Նոր միջազգային Տարբերակ)

Եթե Հիսուսը չէր հանդիսանում «Հավերժ Հայր» կամ «Ամենագոր Աստված», այդ դեպքում մենք հատվածը բառացիորեն դիտում ենք սխալ, որը հակազդում է Հիսուսի պարզ ուսմունքին, կամ մենք այն դիտում ենք փոխաբերական իմաստով, որտեղ «Հավերժ Հայր» իրոք, չի նշանակում «Հավերժ Հայր» և «Հզոր Աստված» իրոք, չի նշանակում «Հզոր Աստված»:

ԱՐԴՅՈ՞Ք ՀԻՍՈՒՍԸ ՄԻԱԺԱՄԱՆԱԿ ՀԱՆԴԻՍԱՆՈՒՄ ԵՐ ԿԱՏԱՐՅԱԼ ԱՍՏՎԱԾ և ԿԱՏԱՐՅԱԼ ՄԱՐԴ

Ըստ Ուղղափառ Քրիստոնյա հավատքի, Հիսուսը միաժամանակ հանդիսանում էր կատարյալ մարդ և կատարյալ Աստված: Շատ Քրիստոնյաների սիրելի Աթանեսյան դավանանքի, այս հավատքը անհրաժեշտ է փրկության համար: Ժամանակակից Քրիստոնյա գիտնականները ժխտում են այս գաղափարը ոչ միայն դժվար ընկալման պատճառով, այլ որովհետև այն հնարավոր չէ իմաստայնորեն արտահայտել: Ուսմունքը հնարավոր չէ հայտարարել ամեն կերպ, որը զուրկ է հակասություններից: Հիսուսի համար անհնար է միաժամանակ հանդիսանալ կատարյալ մարդ և կատարյալ Աստված, քանի որ այն կարող է նշանակել, որ նա միաժամանակ վերջավոր և անվերջ, սխալական և անսխալ է: Սա հնարավոր չէ: Ինչ հերքում է դավանանքը, բավականին էական է: Դավանանքը ձևավորվել է ի

պատասխան վաղ Քրիստոնեական խմբերի և այսպիսով ներառում է դրույթներ, որոնք ժխտում են այդ խմբերի հավատքները: Ի պատասխան Արիականների, ովքեր հավատք ընծայեցին, որ Հիսուսը Աստված չէ, Նիկիայի Ժողովը 325 թվականին որոշում կայացրեց, որ նա լիովին Աստված էր: Ի պատասխան Ապոլինարիոսիների, ովքեր հավատք ընծայեցին, որ Հիսուսը Աստված էր, սակայն ոչ լիովին մարդ, Կոնստանտինոպոլիսի ժողովը 381 թվականին որոշեց, որ Հիսուսը կատարյալ մարդ էր: Այնուհետ հանդես եկավ Նեստորիականությունը, հավատք, որը սկիզբ առավ, երբ Նեստորիոսը ժխտեց Մարիամին «Աստծո Մայր» կոչել: Ըստ նրա, Մարիամը հանդիսանում էր միայն մարդ Հիսուսի մայրը: Սա նշանակեց, որ գոյություն ունեն երկու Քրիստոսներ. Մեկը աստվածային, մյուսը մարդկային: Ի հակադրություն Նեստորիոսի, Եփեսոսի ժողովը 431 թվականին, որոշեց, որ հնարավոր չէ առանձնացնել Հիսուսի երկու բնույթը: Հիսուսը ամենը գործել է մղվելով և մարդկային և աստվածային բնույթից: Նմանապես, ամենը ինչ տեղի ունեցավ նրա հետ, տեղի ունեցավ և մարդու և Աստծո հետ, որը և հանդիսանում էր նա: Ուստի Մարիամը երկուսին էլ ծնունդ տվեց, երկուսն էլ կնքեցին մահկանացուն խաչի վրա: Մեկ այլ ժողով, Քաղքեղոնի ժողովը, 451 թվականին ընդունեց դավանանքը որոշ ավարտուն հպումներով և Աթանասիական դավանանքը հայտարարեցին պաշտոնական եկեղեցական ուսմունք: Քրիստոնյաների մեծամասնությանը ծանոթ չէ դավանանքի մարնակրկիտ հետևանքները և ըստ իրենց կարծիքի, դավանանքը ձևավորվել է ժխտելու Հիսուսի տարբեր ուղիների

ընկալումը: Այս միտումը հանդիսանում է այն փաստի արդյունք, որ դավանանքի Հիսուսի բնորոշումը մարդկային ընկալումից վեր է: Կարելի է միայն կրկնել խոսքերը, սակայն հնարավոր չէ ընկալել պահանջվող համոզմունքի իմաստը: Ուստի, շատերը ուղղակի կրկնում են դավանանքը իրենց շուրթերով, սակայն իրենց մտածելակերպով շրջվել են Հիսուսի տեսակետներին, որոնք ավելի քիչ են ծանրաբեռնում ինտելեկտը, նույնիսկ չնայած Եկեղեցին դրանք հերետիկ է հայտարարել:

Ուղղափառ ուսմունքը տրամաբանորեն հնարավոր չէ: Ինչպես նշել է համեմատական կրոնի գիտանական, Հուսթոն Սմիթը, հնարավոր չէր լինի տրամաբանորեն անհնար համարել, եթե դավանքնը ասեր, որ Հիսուսը հանդիսանում է որոշ չափով աստվածային և որոշ չափով մարդկային: Սակայն սա է, որ ժխտում է դավանանքը: Ուղղափառ քրիստոնյաների համար Հիսուսը չի կարող ունենալ միայն մի քանի մարդկային հատկանիշներ, նա պետք է ունենա բոլորը: Նա պետք է լիովին մարդ լինի: Միևնույն ժամանակ, նա չի կարող ունենալ միայն մի քանի աստվածային հատկանիշներ; նա պետք է ունենա բոլորը: Նա պետք է լինի լիովին աստվածային: Մա հնարավոր չէ, որովհետև լիովին աստվածային լինելը նշանակում է, որ նա պետք է գերծ լինի մարդկային սահմանափակումներից: Եթե նա ունի միայն մեկ մարդկային սահմանափակում, ապա նա Աստված չի հանդիսանում: Սակայն, ըստ դավանանքի, նա ունի մարդկային բոլոր սահմանափակումները: Ապա, ինչպե՞ս է նա կարող Աստված լինել: Հուսթոն Սմիթը այս կոչում է կոպիտ հակասություն:

Իր «Աշխարհի Կրոնները» աշխատության մեջ նա գրում է. Մենք պետք է սկսենք մարմնավորման ուսմունքից, որը հաստատվելու համար դարեր պահաջեց: Պահելով որ Քրիստոսի մեջ Աստված ստացավ մարդկային մարմին, այն հաստատում է, որ Քրիստոսը հանդիսանում էր Կիսամարդ, միաժամանակ լիարժեք Աստված և լիարժեք մարդ: Ասել, որ նման մրցակցությունը պարադոքսալ է, կարծես խնդիրը դնում է բարեգործական ուղղու վրա, որը ավելի շատ նման է կոպիտ հակասության: Եթե ուսմունքը պահեր, որ Քրիստոսը կես մարդ և կես աստվածային էր, կամ, որ նա աստվածային էր որոշ պարագաներում, լիենլով մարդ այլ դեպքերում, մեր մտքերը չէին հրաժարվի: (Աշխարհի Կրոնները էջ.340)

Եթե ասեին, որ Հիսուսը մասամբ մարդ և մասամբ աստվածային է, ապա դա տրամաբանորեն չէր լինի անհնար, այլ ուղղակի Աստվածաշնչային անհնար: Ոչ մի հատվածի մեջ Աստվածաշունչը չի ուսուցանում, որ Հիսուսը աստվածային է: (Դիմեք մեզ «Հիսուսի Մի քանի մոռացված արտահայտությունները» բրոշյուրի համար): Բացի այդ, եթե նա միայն մասամբ էր աստվածային, ապա նա Հին և նոր Կտակարանի Մեկ Ճշմարիտ Աստվածը չէր: Աստված Ամենագոր է, այլ ոչ թե մասամբ; Աստված Ամենագետն է, ոչ թե մասամբ:

Ք.Ռանդոլֆ Ռոսը Քրիստոնյա է: Իր Քրիստոնեության ընդհանուր զգացումը գրքի մեջ նա մերկացնում է ուղղափառ տեսակետը «ոչ միայն դժվար ըմբռման պատճառով», այլ «այն հնարավոր չէ իմաստային ասել»: Նա ժխտում է այն որովհետև «այն հնարավոր չէ,»:

(Քրիստոնեության Ընդհանուր Զգացումը էջ. 79) Նրա փաստարկները այնքան համոզիչ են, որ ես միայն կարող եմ կրկնել դրանք: Մարդ լինել նշանակում է լինել սահմանափակ, նվազ գիտելիքի մեջ, հակված սխալների, ոչ կատարյալ: Լինել Աստված նշանակում է հակառակը, անսահման, կատարյալ գիտելիքների մեջ, անսխալ, կատարյալ: Դուք չեք կարող այդ բոլորը ունենալ: Դուք չեք կարող ասել մեկ անհատի մասին, որ նա երկուսն է: Կամ նա մեկն է, կամ մյուսը:

ՈՉ ՄԻ ՊԱՐԱԴՈՔՍ ԳՈՅՈՒԹՅՈՒՆ ԶՈՒՆԻ

Նրանց համար, ովքեր ասում են որ սա պարադոքս է, Ռոսը տալիս է գեղեցիկ պատասխան: Առաջին հերթին անհրաժեշտ է հասկանալ, թե ինչ է պարադոքսը: Պարադոքսը որևէ բան է, որը թվում է անհնար, սակայն կարող է ներկայացվել որպես ճշմարիտ: Մյուս կողմից դավանանքի հայտարարությունը կարող է որոշ մարդկանց ճշմարիտ թվալ, սակայն ըստ տրամաբանության այն սխալ է: Ռոսը վիճարկում է օրինակը, որը խնդիրը դարձնում է փոքրածավալ.

Ոմանք կարող են ասել «Ահ»: «Սա է պարադոքսը»: Ոչ սա պարադոքս չէ: Սա շատ կարևոր խնդիր է, այսպիսով, խնդրում ենք ուշադիր եղեք. Պարադոքսը որևէ բան է, որը թվում է անհնար, սակայն որը ցուցադրաբար ճշմարտությունն է: Ուստի, պարադոքս էր, երբ մի քանի գիտնականներ ուշադրությամբ վերլուծեցին իշամեղուներին և եզրահանգեցին, որ ըստ ֆիզիկայի օրենքների, նրանք չեն կարող թռչել: Հակասություն էր և

միննույն ժամանակ անհնարություն, սակայն իշամեղունները թռչում են:

Ամեն դեպքում, անհատի համար լինել կատարյալ և անկատար հակառակ է սրան. Ումանց այն կարող է ճշմարիտ թվալ, սակայն ցուցադրաբար այն անհնար է: Եվ ոչ միայն անհնար ըստ մեր բնության օրենքի ըմբռնման, որը կարող է սխալ լինել, ինչպես իշամեղունները, այլև անհնար ըստ տրամաբանության կանոնների, որոնց վրա հիմնված են մեր պատճառաբանությունները: (Էջ 82)

Թույլ տվեք մշակել այս վերջին կետը: Մարդկային դիտարկումը և վերլուծությունը կարող է սխալ լինել: Սա գիտնականների այն դեպքն էր, ովքեր ձևավորեցին, որ ըստ ֆիզիկայի օրենքների իշամեղունները չեն կարող թռչել: Մխալը հանդիսանում է այն, որ բնության օրենքների մեր պատկերացումը միշտ բարելավվում է: Նոր գիտելիքը միշտ հայտարարում է հինը կեղծ: Սակայն տրամաբանության կանոնները տարբեր են: Ըստ սահմանման այն ինչ ճշմարիտ է, միշտ էլ մնում է այդպիսին, մինչ այն պահը, երբ մենք սկսում ենք վերաձևակերպել: Օրինակ $2 + 2 = 4$ Այս հավասարումը միշտ էլ կմնա ճշմարիտ: Միակ ուղղին, որտեղ այն կարող է սխալ լինել, եթե մենք որոշում կայացնենք փոխել բաղադրիչների սահմանումները: Այժմ, ըստ սահմանման, այն չի կարող իրեն հակազդել: Այն չի կարող միննույն ժամանակ լինել կատարյալ և անկատար: Հատկանիշներից մեկի առկայությունը նշում է մյուսի բացակայությունը: Հիսուսը կամ մեկը, կամ մյուսն էր: Տրամաբանորեն նա չի կարող լինել երկուսն էլ: Ռոսը չափազանց պերճախոս էր այստեղ. Ասել, որ ինչ որ մեկը

կատարյալ և անկատար է, նման է կարծես դու տեսել ես քառակուսի շրջան: Սա անհնարություն է:

Արդյո՞ք դուք ասում եք, որ շրջանը կլոր չէ, ո՞ր դեպքում է այն այդպես չէ: Կամ արդյո՞ք դուք ասում եք, որ քառակուսին շրջաբերական է: Սա պարահոքս չէ, սա անիմաստ անհեթեթություն է, ամեն դեպքում երևակայորեն հնարավոր է: (Էջ.82)

Դժվար չէ հավատալ դավանանքին: Խնդիրը այն է, որ դավանանքը ոչինչ չի ասում: Երբ մեզ ասում են երկու հակառակ բաներ, ո՞րին պետք է մենք հավատանք: Ռոսը դասավորում է գեղեցիկ կերպով. Ասել, որ ինչ որ մեկը կատարյալ է և անկատար միևնույն ժամանակ, նման է ասել, որ «X» «X» չէ, ճշմարիտ է: Սա նշանակում է կամ հրաժարվել խոսքերի իմաստից, կամ հրաժարվել տրամաբանությունից, և երկու դեպքում էլ նշանակում է, որ մենք անհեթեթություն ենք ասում, որը ոչ մի իմաստ չունի: (Էջ.82)

Ուղղափառները ասում են, որ Հիսուսը անկատար է ըստ իր մարդկային բնույթի, սակայն կատարյալ ըստ իր աստվածայինի: Խնդիրը կայանում է նրանում, որ այն նշում է երկու անհատների գոյությունը Հիսուսի մեկ մարմնի մեջ. Մեկը կատարյալ, մյուսը անկատար: Սրա համար մեզ անհրաժեշտ է երկու միտք, երկու կամք, երկու բնույթ:

ՀԻՆԳ ՁԵ, ՈՐՈՆՔ ՉԱԽՈՂՈՒՄ ԵՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԱՍՏԿԱԾԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵԶ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՐԿՈՒ ԲՆՈՒՅԹՆԵՐԸ

1. Շրջան, ոչ մի քառակուսի

2. Քառակուսի, ոչ մի շրջան

3. Որոշ կերպ քառակուսի, որոշ կերպ շրջան

4. Քառակուսու մեջ առկա երկու առարկայական շրջան

5. Շրջանի մեջ առկա երկու առարկայական քառակուսի

**ՄԻԱԿ ՁԵՆԸ, ՈՐԸ ԿԱՐՈՂ ԷՐ ԳՈՐԾԵԼ
ԱՐԴՅՈ՞Ք ԴԱ ՏՐԱՄԱԲԱՆՈՐԵՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է**

Կատարյալ շրջան

և

Կատարյալ քառակուսի

Միաժամանակ

Սակայն դավանանքը չի թույլատրում այս անհրաժեշտ եզրակացությունը և պնդում է, որ Հիսուսը երկու անհատ չէր, այլ միայն մեկը: Այժմ, այս մեկ անհատը պետք է լինի կամ կատարյալ, կամ ոչ, անսխալ կամ ոչ, սահմանափակ գիտելիքներով կամ ոչ: Միննույն անհատի համար դուք չեք կարող ասել, որ նա երկուսն է: Երբ ըստ Քրիստոնեական հավատքի Հիսուսը կանգնեց մահվան դեմ խաչի վրա, նա կանգնեց կամ մարդկային հավատքով, որ երրորդ օրը նա կհամբարձվի, կամ նա կանգնեց մահվան առջև անսահման գիտությամբ, որ նա կհամբարձվի: Եթե նա հավատք ընծայեց մարդկային հավատքով Աստծո հզորությանը համբարձվել, այդ դեպքում, նա Աստված չէր: Եթե մյուս կողմից, նա կանգնեց մահվան դիմաց անսահման աստվածային գիտությամբ, որ նա հարություն կառնի,

ապա, նա ոչ մի իրական վտանգ չուներ իրեն մահվան ենթարկելու: Եթե աստվածային բնույթը նրա մեջ տեղյակ լիներ, որ նա կհամբարձվի, սակայն նա տեղյակ չէր դրան, ապա այդ նրա աստվածային բնույթը չէր: Եթե աստվածային բնույթը տեղյակ էր մի բան, որը նա տեղյակ չէր, մենք վերադառնում ենք երկու անհատների:

Առավել դժվար է սա բացատրել, քանի որ Կտակարանների մեջ մենք դիտում են Հիսուսի արարքները և հարցնում ենք, թե արդյոք ամենը ներկայացրել են աստվածային, մարդկային, թե երկու բնույթները: Եկեք դիտենք դրվագը, որտեղ Հիսուսը անհիծում է թզենին: Սկզբում այնպես, ինչպես հայտնում է Մարկոսը.

Հիսուսը քաղցած էր: Հեռավորության վրա տեսնելով թզենու ծառը, նա մոտեցավ տեսնելու, թե արդյոք այն պտղատու է: Մոտենալով, նա գտավ միայն տերևներ, քանի որ թզենու ժամանակաշրջանը չէր: Նա ասաց ծառին, «Թող ոչ ոք երբեք քեզանից կրկին պտուղ չհամտեսի»: (Մարկոս 11:12-14): Արդյունքում ծառը արմատներով չորացավ (տարբերակ 20): Այս դրվագից, այժմ պարզ է դառնում որ.

1. Հիսուսը տեղյակ չէր, որ ծառը ոչ մի պտուղ չուներ, մինչ չմոտեցավ և չտեսավ միայն տերևները:
2. Երբ հեռավորության վրա Հիսուսը տեսավ տերևները, նա հուսաց տեսնել պտուղները:
3. Թզենու ժամանակաշրջանը չէր, այդ իսկ պատճառով այն զուրկ էր պտուղներից: Մարկոսի այս մեկնաբանությունը պարզորոշ նշում է, որ այն կատարյալ բերաբառատ ծառ էր: Եթե ծառը անպտուղ

լիներ, Մարկոսի մեկնաբանությունը ժամանակաշրջանի վերաբերյալ անիմաստ և թյուր կլիներ:

4. Հիսուսը տեղյակ չէր, որ թզենու ժամանակաշրջանը չէր: Եթե նա տեղյակ լիներ, նա չէր կարծի, որ այն լի է պտուղներով և չէր անիծի ծառը:
5. Ամենը տեղի ունեցավ, երբ Հիսուսը քաղցած էր:

Այժմ հեշտ է գիտակցել, որ մարդ Հիսուսը քաղց զգաց և տեղյակ չէր, որ թզենու ժամանակաշրջանը չէր և սխալմամբ սպասում էր պտուղներին: Աստվածային Հիսուսը տեղյակ էր այս ամենից և կարիք չունեց այնտեղ գնալու և պտուղներ փնտրելու, առաջին հարթին նա քաղցած չէր լինի: Այժմ, ծառի անեծքը մի փոքր ավելի դժվար է նրանց համար, ովքեր պաշտպանում են Հիսուսի աստվածայնությունը: Ըստ նրանց, Նրա հրաշքները ներկայացրել է նրա աստվածային բնույթը: Այսպիսով, աստվածային Հիսուսը անիծեց ծառը: Սակայն, ինչու՞: Ինչու՞ կործանել ծառը, եթե ըստ Մարկոսի այն կատարյալ էր: Երբ գար ժամանակը, այս ծառը կարող էր պտուղներ տալ, որոնք կարող էին համտեսել մյուսները: Պատճառը այն էր, որ մարդ Հիսուսը սխալ գործեց: Սակայն, ինչու՞ աստվածային Հիսուսը գործեց Մարդ Հիսուսի սխալի վրա: Արդյո՞ք Հիսուսի մարդկային միտքը ուղղորդեց աստվածային բնույթը: Ըստ էության ոչ մի երաշխիք առկա չէ այս ամբողջ շահարկելու համար, քանի որ գրերը ոչ մի հատվածի չի հաղորդում, որ Հիսուսը ուներ երկակի բնույթ: Նրանք, ովքեր ցանկություն ունեն հավատալ գրերի հակառակը, որ Հիսուսը կատարյալ մարդ էր, լիովին աստվածային, կարող են շարունակել շահարկել:

Ոմանք կարող են ասել, որ Աստծո հետ ամեն ինչ հնարավոր է, և որ մենք այստեղ խոսքերը կիրառում ենք մարդկային իմաստով: Իհարկե ճիշտ է: Աստծո հետ ամենը հնարավոր է: Մենք հավատում ենք: Եթե դուք ասեք, որ Աստված գործել է այսպես և այդպես և որ Նա այսպիսին և այդպիսին է, ես չեմ կարող դա անհնար համարել: Սակայն, ի՞նչ կլինի եթե դուք ասեք «Աստված գործեց և չգործեց», կամ «ա է, և ոչ»: Ձեր հայտարարությունները անիմաստ են: Երբ դուք ասում եք, որ Հիսուսը կատարյալ Աստված է և միաժամանակ կատարյալ մարդ, դուք ասում եք երկու հակառակ բաներ: Ուստի, ես պատասխանում եմ «Հնարավոր չէ»:

Այսպիսով, այստեղ մենք կարիք ունենք լսել, թե այն ինչ է ասում իմաստային առումով: Եթե դուք կարծում եք, որ խոսքերը ունեն տարբեր կամ խորը իմաստ, երբ վերաբերվում են Աստծուն, ես չեմ կարող չհամաձայնվել ձեր հետ: Սակայն, ես ցանկություն կհայտնեմ տեղեկանալ, թե ինչ իմաստով եք դուք այս խոսքերը կիրառում: Ռոսը բացատրում է.

Եթե դուք ցանկություն ունեք բնութագրել այս խոսքերի մի քանիսը, լավ է, մինչ դուք ի վիճակի եք մեզ ասել ձեր կիրառած նոր իմաստները: Սովորական պրակտիկան ցույց է տալիս, որ ամեն դեպքում, պետք է ասել, որ մինչ հնարավոր չէ ճշգրտորեն ասել, թե որոնք են այդ նոր իմաստները, երբեք պետք չէ համոզված լինել, որ դրանք համապատասխանում են միմյանց այն կերպ, որը իմաստալից են: Սա անշուշտ ուղղակի ջանք է, որպեսզի բարդեցնել տրամաբանության պահանջները: Սակայն,

էթէ դուք տեղյակ չէք խոսքերի իմաստներին, որոնք դուք վերագրում եք Հիսուսին, ապա դուք ուղղակի ասում եք «Հիսուսը հանդիսանում է X» և «Հիսուսը Y»- է, X և Y հանդիսանում են անհայտ: Սա , իհարկէ ոչինչ չի ասում: (էջ 83)

Նմանատիպ շփոթության արդյունքում, շատ Քրիստոնյաներ վերականգնում են այն գաղափարը, որ Հիսուսը ունի երկու անքակտելի բնույթ: Երբեմն նա գործում է որպէս մարդ և երբեմն որպէս Աստված: Գրեթէ, իհարկէ չեն աջակցում սրան և ավելի իմաստուն կլինի վերադառնալ գրեթէ այն դիրքորոշմանը, որ Հիսուսը հանդիսանում էր մարդ և Աստծո ծառա (Տես Մատթեոս 12:18, Գործք 3:13 Գործք 4:27 Վերանայված Տիպական Տարբերակ, Սուրբ Աստվածաշունչ)

Ուիլյամ Էլլերի Չարմինգը այն շատ Քրիստոնյաներից էր, ով անցել էր այդ դիրքորոշմանը: Ուստի նա գրառեց.

Նոր Կտակարանի ո՞ր հատվածում եք դուք հանդիպել դարձվածաբանությանը, որը հորդում է Երրորդական գրքերի մեջ և որը անհրաժեշտաբար էլնում է Հիսուսի երկակի բնույթի ուսմունքից: Որտե՞ղ է այս աստվածային ուսուցիչը ասել, «սա ես խոսում եմ որպէս Աստված և սա, որպէս մարդ; սա իրական է միայն մարդկային մտքի մեջ, սա միայն իմ աստվածայինի»: Որտե՞ղ Նամակների մեջ մենք գտնում ենք այս տարօրինակ դարձվածաբանության հետքը: Ոչ մի հատվածի մեջ: Նույնիսկ այդ օրը դա անհրաժեշտ չէր: Այն հանդիսանում էր ավելի ուշ շրջանի սխալների պահանջն էր:

Այնուհետ մենք հավատք են ընծայում, որ Քրիստոսը հանդիսանում է մեկ միտք, մեկ անհատ և ես կավելացնեմ, մեկ անհատ, ով տարբերվում է մեկ Աստծուց: Այդ Քրիստոսը չի հանդիսանում մեկ Աստված, ոչ էլ հոր հետ նույն անհատը, որը անհրաժեշտ հետևություն է, մեր նախկին մտքերից, որտեղ մենք տեսնում ենք, որ երեք անհատների ուսմունքը մեկ Աստծու մեջ երևակայական է...: Իր քարոզների մեջ Հիսուսը շարունակաբար խոսեց Աստծո մասին: Խոսքը միշտ նրա հետ էր: Մենք հարց ենք տալիս, արդյոք, այդ խոսքով նա երբևէ նկատի ուներ իրեն, Մենք ասում ենք, որ երբեք: Հակառակը, նա պարզորոշ տարբերակել է իրեն և Աստծուն և այդպես են արել նրա աշակերտները: (Ուիլյամ Էլլերի Չարմինգ, Ունիտար Քրիստոնեություն և այլ հոդվածներ, խմբագրել է Իրվինգ Հ. Բարթելեթ Ամն, Լիբերալ Գրական Մամուլ 1957 թվական էջ. 17-18)

Չարմինգի վիճարկությունը, որ երկու բնույթների այնքան «այնքան տարօրինակ, այնքան դժվար, այնքան հեռու մարդու նախորդ բոլոր հասկացություններից», որոնք առավելագույն պարզությամբ ուսուցանում են Աստվածաշնչի մեջ, դարձել է Քրիստոնյաների ամենակարևոր հավատքը: Սակայն Աստվածաշնչի մեջ առկա չէ նմանատիպ ուսմունքը: Որոշ Քրիստոնյաներ ասում են, ամեն դեպքում, որ որոշ հատվածներ նկարագրում են Հիսուսի աստվածային և այլ մարդկային հատկանիշները: Ուսմունքը հաշտեցնում է այս բոլոր անհրաժեշտությունները: Չարմինգը պատասխանում է, որ այդ հատվածները, որոնք կարծես նկարագրում են Քրիստոսի աստվածային հատկանիշները, կարելի է

հեշտորեն բացատրել առանց ուսմունքին դիմելու: Նա ենթադրում էր, որ այն ինչ նա գիտակցում է, դառնա մյուս Քրիստոնյաներից առաջարկվող լուծում:

Այլ կերպ, որոշակի դժվար հատվածների հաշտեցման նպատակի համար, որը կարող է հանդիսանալ ուղղակի մեծ չափի քննադատություն, եթե ոչ լիովին, բացատրում է, որ մենք պետք է հնարենք շատ ավելի բարդ վարկած և ներառենք մեծ անհեթեթություն: Մենք պետք է լաբիրինթոսից որևէ միջոցով մեր ուղղին փտրենք, որը իրականացնում է ավելի անելանելի անսահման շփոթություն (Էջ.17):

Շատերը, ինչպես Չենինգը, մանրակրկիտ ուսումնասիրությունների միջոցով, եզրահանգեցին, որ Հիսուսը հանդիսանում էր ուղղակի մարդ, ում ընտրել է Աստված Իր ուղերձը տարածելու համար: Հզորությունը տեղի էր ունենում Աստծո օգնությամբ և թույլտվությամբ: Հիսուսն, Ինքն իրեն ի վիճակի չէր որևէ բան կատարել: 'Մարմնավորված Աստծո Առասպել' գիրքը, որը խմբագրել է Ջոն Հիքը, պատմվածքների հավաքածու է, որը գրառել են Քրիստոնյա Աստվածաբանները և Քահանաները: Յուրաքանչյուրը, ով դեռ կասկածանքի մեջ է կապված այս խնդրի շուրջ, պետք է ընթերցի այս գիրքը:

Վերջապես, մենք պետք է շրջվենք Աստծո ուղղորդությանը: Նա ուղարկեց Իր վերջին գիրքը, Ղուրանը, որպեսզի փրկի մարդկությունը նրանց հայտնագործած ուսմունքների աստվածաբանական թակարդներից: Ղուրանը դիմում է Քրիստոնյաներին և Հրեաներին.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ
مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ

«Օվ, Գրերի մարդիկ; Այժմ Մեր Առաքյալը եկել է ձեզ մոտ, մեկնաբանելով ձեզ շատ բաներ, որոնք դուք ստվորություն ունեք թաքցնել Գրերից և շատ ներելով: Այժմ եկավ ձեզ մոտ լուսավորված Ալլահից և պարզ Գրից, որով Ալլահը ուղղարդել է նրան, ով փնտրեց Իր բարեհաճությունը խաղաղության ուղիներով: Նա նրանց դուրս բերեց խավարից դեպի լույս Իր որոշմամբ և ուղղորդեց նրանց ճշմարիտ ուղղու»: (Ղուրան 5:15-16)

Եվ կրկին . «Ասա

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ

Օվ, Գրի մարդիկ, Մի շեշտեք ձեր կրոնի մեջ այլ բան, քան ճշմարտությունը և մի հետևեք մարդկանց սին իղձերին, ովքեր սխալվել են հնից և շատերին շեղել են և սխալվել են ուղիղ ճանապարհից»: (Ղուրան 5:77)

Եկեք աղոթենք Ալլահի օգնությանը: Ոչինչ հնարավոր չէ առանց Նրա օգնության: Օվ, Ալլահ, ճշմարիտ ուղղու ուղղորդիր մեզ և ամբողջ մարդկությունը:

ՀԻՍՈՒՄԻ ՈՐՈՇ ՄՈՌԱՅՎԱԾ ԱՍՍՅՎԱԾՔՆԵՐ

Ըստ Աստվածաշնչի, յուրաքանչյուր հավատացյալ կարող է Աստծուն կոչել «Հայր»

Հիսուսը, իր առաքելության ավարտի ընթացքում պարզ դարձրեց, որ Աստվածը հանդիսանում է ոչ միայն իր, այլ

բոլորի հայրը և Աստվածը և նույնիսկ, իր իսկ Աստվածը, ում նա երկրպագեց սկսած իր վաղ առաքելության ժամանակաշրջանից: Նա ասաց. «Ես համբարձվում եմ իմ Հորը և ձեր Հոր, իմ Աստծո և ձեր Աստծո մոտ» (Հովհաննես 20:17 Վերանայված Տիպական Տարբերակ 1952թվական)

Հեղինակը, Պողոսը նույնպես պարզաբանել է, որ յուրաքանչյուր հավատացյալ Աստծուն կարող է դիմել «Հայր» անունով: Նա գրառեց. «Մենք ողբում ենք Աբբա, Հայր»: (Հռոմեացիներ 8:15, Արքա Ջեյմսի Տարբերակ 161 1)

Հիսուսը ասաց մարդկանց և աշակերտներին. Մի կոչեք որևէ մեկին երկրի վրա «հայր» անունով, քանի որ դուք ունեք մեկ Հայր և նա երկնքում է: (Մատթեոս 23:1,9 Նոր Միջազգային Տարբերակ 1984)

Ըստ Մատթեոսի Հիսուսը ուսուցանեց մարդկանց Աստծուն «Հայր» կոչել: Նա ասաց նրանց.

«Այնուհետ, այսպես դուք պետք է աղոթեք. «Մեր Հայր, ով երկնքում է, սուրբ թող լինի քո անունը»: (Մատթեոս 6:9 Նոր Միջազգային Տարբերակ)

Արդյո՞ք Հիսուսը պարզաբանեց, որ նա Աստված չէ

«Ինչու՞ եք դուք ինձ բարի կոչում: Ոչ որ բարի չէ, բացառությամբ միայն Աստծու:» (Մարկոս 10:18)

Մի տղամարդ մոտեցավ Հիսուսին և ծնկի գալով նրան կոչեց «Բարի Ուսուցիչ»: Հիսուսը օգտագործեց հնարավորությունը մարդկանց պարզաբանելու, որ նրանք չպետք է իրեն ավելին փառաբանեն, քան արժանի է մարդ արարածը:

.....Հիսուսն ասաց.

«Ես իմ իշխանությամբ ոչինչ չեմ կարող անել»:
(Հովհաննես 5:30)

«Ես անում եմ այնպես, ինչ պատվիրել է ինձ իմ Հայրը»:
(Հովհաննես 14:31 Վերանայված Տիպական Տարբերակ)

Ավելորդ է ասել, որ Աստված որևէ մեկից պատվիրաններ չի ստանում:

Հիսուսն ասաց. «Խոսքերը, որոնք ես ձեզ ասում եմ, ես չեմ ասում իմ իսկ իշխանությունից»:
(Հովհաննես 14:10 Վերանայված Տիպական Տարբերակ)

«Ես ոչինչ չեմ անում իմ իսկ իշխանությունից, սակայն խոսում եմ այն, ինչ Հայրն է ուսուցանել ինձ»:
(Հովհաննես 8:28 Վերանայված Տիպական Տարբերակ)

Աստված ունի կատարյալ իշխանություն և գիտելիք: Նրան չեն ուսուցանում, սակայն , Նա է ուսուցանում: Հիսուսն ասաց.

«Հայրը ավելի մեծ է, քան ես»:
(Հովհաննես 14:28 Վերաբնայված Տիպական Տարբերակ)

Մարդիկ մոռանում են սա և նրանք ասում են, որ Հիսուսը հավասար է Հորը: Ու՞մ մենք պետք է հավատք ընծայենք, Հիսուսին, թե մարդկանց;

Խոսելով Վերջին Օրվա մասին, Հիսուսն ասաց. «Սակայն այդ օրվա և ժամի մասին որ ոք տեղյակ չէ, ոչ էլ նույնիսկ

երկնքի հրեշտակները, ոչ Որդին, սակայն միայն Հայրը»:
(Մատթեոս 24:36)

Արդյո՞ք Հիսուսը համբարձեց ինքն իրեն:

Աստված համբարձեց նրան (Գործք 2:24) Հիսուսը չունեք իրեն համբարձելու իշխանություն: Ինչպես ասում է Գործքի հեղինակը նրան Աստված համբարձեց:

Հիսուսն աղոթեց Աստծուն: Աստված ոչ ոքի չի աղոթում: Հիսուսն աղոթեց ասելով.

«Աբբա, Հայր, քեզ համար հնարավոր է ամեն ինչ: հեռացրու այս գավաթը ինձանից; ոչ թե իմ, այլ քո կամքով»: (Մարկոս 14:36)

Հիսուսը բերանքսիվայր աղոթեց Աստծուն, խնդրելով մահից փրկել իրեն: Մա նույնպես ցույց է տալիս, որ Հիսուսի կամքը Աստծո կամքից տարբերվում էր: Մատթեոսի, Մարկոսի և Ղուկասի հեղինակները մեզ ասում են, որ մահից փրկվելը հանդիսանում էր Հիսուսի կամքը: Մա ցույց է տալիս, որ Հիսուսի կամքը տարբերվում էր Աստծո կամքից, նույնիսկ մեկ րոպե: Ուստի նա Աստված չէր: Հուսահատության պահին նա հայտնեց."Իմ Աստված, իմ Աստված, ինչու՞ դու ինձ լքեցիր»: (Մատթեոս 27:46)

Հիսուսը տեղյակ չէր, որ ծառը պտուղներ չունեք

Նա, Հիսուսը քաղցած էր: Հեռավորության վրա տեսնելով տերևներով թզենին, նա մոտեցավ, որպեսզի որևէ բան գտնի: Երբ նա մոտեցավ, տարևներից բացի ոչինչ չգտավ, քանի որ թզենու ժամանակաշրջանը չէր (Մարկոս 11,12-

13) Տերևները տեսնելով, նա կարծեց , որ կարող է պտուղներ ևս գտնել: Սակայն, երբ նա մոտեցավ ծառին, նա գիտակցեց, որ պտուղներ չկան: Վերջիվերջո թզնու պտուղների ժամանակաշրջանը չէր:

Աստվածաշունչը Հիսուսին կոչում է Աստծո ծառա

«Ահա, իմ ծառան, ում ես ընտրել եմ»: (Մատթեոս 12:18, Տվյալ հատվածի մեջ Աստված Հիսուսին Իր ծառա է կոչել):

«Աբրահամի, Իսահակի, Հակոբի և մեր հայրերի Աստվածը փառաբանեց Իր ծառա Հիսուսին»: (Գործք 3:13) Քանի որ, իրոք, այս քաղաքում, հավաքվել էին միասին ընդդեմ քո սուրբ ծառա Հիսուսի....(Գործք 4:27)

Բոլորը, բացառությամբ Աստծու, Նրա ծառաներն են: Հիսուսը նույնպես հանդիսանում է Աստծո ծառան:

Իրականում ո՞վ էր իրագործում հրաշքները

Աստվածաշունչը ասում է, որ Աստված հրաշքներ է գործել Հիսուսի միջոցով. Նազովրեցի Հիսուսի, մարդու, ում ձեր միջից Աստված խրախուսել է հրաշքներով և նշաններով, որոնք Աստված գործել է ձեր մեջ, ինչպես դուք ինքներդ նույնպես տեղյակ եք.(Գործք 2:22 Արքա Ջեյմսի Տարբերակ): Մարդիկ ասում են, որ քանի որ Հիսուսը շատ հրաշքներ է գործել, նա է Աստվածը: Սակայն, այստեղ մենք տեսնում ենք, որ Աստված է գործել հրաշքներ; Հիսուսը գործիք էր Աստծո ձեռքում, որպեսզի նա ավարտի Իր աշխատանքը: Հիսուսը մարդ էր, ում Աստված խրախուսել էր: Սա նշանակում է, որ նա առաքինի մարդ էր:

Արդյո՞ք Հիսուսը կարող էր դիրքեր երաշխավորել

«Նստել իմ աջ և ձախ ձեռքերի մոտ ես չեմ շնորհում, այլ դա նրանցն է, ում համար պատրաստել է իմ Հայրը»: (Մատթեոս 20:23)

Ուստի, եթե դուք ցանկություն ունեք հանդերձյալ կյանքում ապահովվելու մեր դիրքերը Աստծո հետ , մենք պետք է շրջվենք Աստծուն և խնդրենք Նրան:

Թյուրըմբռնելի խոսքերը

Ես և Հայրը մեկն ենք: (Հովհաննես 10:30)

Մարդիկ սիրում են մեջ բերել այս խոսքերը, սակայն նրանք մոռանում են հետևյալը. (Հովհաննես 17:11) «Մուրք Հայր,քո միջոցով պահպանիր քո իսկ անունները, որոնք դու ինձ տվել ես, որպեսզի նրանք լինեն մեկը, ինչպես մենք»:

Մա ցույց է տալիս, որ իմաստը մեկ նպատակ ունենալն է , էությունը մեկ չէ, ինչպես կարծում են մարդիկ: Աշակերտները չէին կարող մեկ մարդ դառնալ, սակայն նրանք կարող էին մեկ նպատակ հետապնդել: Այսինքն, նրանք կարող են ունենալ մեկ նպատակ, ինչպես Հիսուսը և Հայրը:

Մա նշանակում է, որ նրանք կարող են մեկ նպատակ ունենալ, ինչպես Հիսուսը և Հայրը:

Արդյո՞ք Հիսուսը ասել է ամենը, ինչ հաղորդել է Հովհաննեսը

Հիսուսի հետևյալ խոսքերը կարելի է գտնել միայն Հովհաննեսի Կտակարանի մեջ.

Հովհաննես 14:9; «Ով տեսել է ինձ, տեսել է Հորը»:

Հովհաննես 6:35; «Եվ Հիսուսը ասաց նրանց, ես կյանքի հացն եմ»:

Հովհաննես 8:12; «Ես աշխարհի լույսն եմ»:

Հովհաննես 8:58; «Մինչ Աբրահամը, ես էի»:

Հովհաննես 10:7; «Ես ոչխարների դուռն եմ»:

Հովհաննես 11:25; «Ես հարություն եմ և կյանք»:

Հովհաննես 14:6; «Ես ուղղին եմ, ճշմարտությունը և կյանքը»:

Հովհաննես 15:1; «Ես ճշմարիտ պատաստուկն եմ»:

Քրիստոնյա գիտնականները մեզ ասում են, որ, եթե Հիսուսը հայտներ այս ամենը իր մասին, առաջին երեք կտակարանները անշուշտ կգրառեին դրանք: Մարկոսի Կտակարանը գրառել են մոտ 70 թվականներին, որին հաջորդել է Մատթեոսի և Ղուկասի Կտակարանները մոտ 80-90 թվականներին, Հովհաննեսի Կտակարանը գրառվել է մոտ 100 թվականին, որոնք էլ հանդիսանում են վերջին, չորս կանոնական կտակարանները: Քրիստոնյա գիտնական Ջեյմս Դունը իր «Հիսուսի Վկայությունը» գրքի մեջ գրառում է. «Եթե դրանք հանդիսանան Հիսուսի բնօրինակ խոսքերը, ինչպե՞ս է կարող պատահել, որ միայն Հովհաննեսն է դրանք վերցրել: Եթե ցանկություն ունեք, կոչեք դա գիտական թերահավատություն, սակայն

ես տակավին անհավանական եմ գտել, որ նմանատիպ խոսքերը ենթարկվել են անտեսման, եթե հայտնի լինեին, որպես Հիսուսի ուսմունքի գծեր: Եթե «Ես եմ» խոսքերը հանդես գային որպես բնօրինակ սովորույթի մի մաս, իրոք դժվար է բացատրել, թե ինչու մնացած երեք ավետարանականները օգտագործել են դրանք»: (էջ.36)

Նմանապես, Նոր Ամերիկյան Աստվածաշունչը «Ինչպես Ընթերցել Ձեր Աստվածաշունչը խորագրով» իր ներածության մեջ մեզ պատմում է.

«Դժվար է գիտակցել, թե խոսքերը և ասացվածքները , որոնք վերաբերվում են Հիսուսին, գրառվել են ճշգրտորեն ...:

Եկեղեցին այնպես հաստատուն համոզված էր, որ ... Հիսուսը... ուսուցանեց դրա միջոցով, որ նա իր ուսմունքը արտահայտեց Հիսուսի Խոսքերի ձևով:" (Սուրբ Հովսեփի Միջին Չափսի Հրատարակչություն էջ.23)

Հովհաննեսի մեջ առկա ամենը այն է, ինչ մարդիկ խոսում են Հիսուսի մասին տվյալ ժամանակաշրջանում, համբարձումից 70 տարի անց: Հովհաննեսի հեղինակը ուղղակի արտահայտել է այդ գաղափարները, կարծես Հիսուսն է ասել: Պատվելի Ջեյմս Դունը, գրքի մեջ ասաց, որ չորրորդ կտակարանի հեղինակը համարյա հաստատուն կերպով "չի անհանգստացել հարցերի շուրջ, որոնք անհանգստացրել են ժամանակակից որոշ Քրիստոնյաների - Արդյո՞ք Հիսուսը ասել է սա: Արդյո՞ք նա կիրառել է այս որոշակի խոսքերը և այլն»: (Հիսուսի Վկայությունը էջ. 43)

Գիտնականները եկել են այն եզրահանգման, որ տվյալ կտակարանը բնօրինակով գրառվել է պարզ ձևով: Մակայն, տվյալ Կտակարանը ավելի ուշ ,ինչպես ասում է Նոր Երուսաղեմի Աստվածաշունչը, «Ընդլայնում և զարգանում է որոշակի փուլերով, առաջին դարի երկրորդ կեսին»: (Էջ.1742)

Այնուհետ այն ասում է. «Այսօր, ազատ կերպով ընդունում են, որ չորրորդ Կտակարանը անցել է համալիր զարգացում, մինչ հասել է իր վերջանական ձևին»: (Էջ.1742)

Նախորդ էջի մեջ Աստվածաշունչը ասում է. «Կարող է թվալ, մեզ մոտ առկա է միայն դանդաղ գործընթացի վերջնական փուլը, որը համախմբել է ոչ միայն տարբեր ժամանակաշրջանների բաղկացուցիչ մասերը, այլև ուղղումները, լրացումները և երբեմն նույնիսկ ավելին,քան նույն շարադրանքի վերանայումը»: (էջ. 1739)

Նոր Ամերիկյան Աստվածաշունչը ասում է, որ գիտնականների մեծամասնությունը «եկել են եզրահանգման, որ միգուցե անհամապատասխանությունները ներկայացրել են հետագա խմբագրությունները, որտեղ կարճ բնօրինակներին ավելացրել են միաստարր նյութերը»: (Նոր Ամերիկյան Աստվածաշունչ, Վերանայված Նոր Կտակարան, էջ. 143)

Աստված բացահայտում է ճշմարտությունը Հիսուսի մասին

Օվ, Գրի մարդիկ: Չափազանցություն մի մտքերք ձեր կրոնի մեջ, ոչ էլ արտաբերերք որևէ բան կապված Ալլահի

ճշմարտության պահպանման հետ: Մեսսիան, Մարիամի որդի Հիսուսը, հանդիսանում էր միայն Ալլահի առաքյալը, և Նրա խոսքը, որը Նա փոխանցեց Մարիամին և ոգի Իրենից: Այսպիսով հավատք ընծայեք Ալլահին և Նրա առաքյալներին և մի ասեք «Երեք» – Դադարեք, այդ ավելի լավ է ձեզ համար – Ալլահը միայն Մեկ Աստված է: Հեռու է Նրա մշտագո վեհությունից, որդի ունենալ: Նրան պատկանում է ամենը ինչ երկնքներում է և ամենը ինչ երկրի վրա է: Եվ Ալլահը բավարար է, որպես Պաշտպան:

Մեսսիան չպետք է լինի ստրուկ առ Ալլահը, ոչ էլ բարեբեր հրեշտակները: Ով պատշաճ է Նրա ծառայության մեջ և հպարտ, բոլորին Նա կհավաքի Իր մոտ.

Այնուհետ, ինչ վերաբերվում է նրանց, ովքեր հավատք են ընծայում և բարի գործեր են կատարում, նրանց Նա կվճարի իրենց պարգևը լիովին, ավելացնելով նրանց Իր շնորհը և ինչ վերաբերվում է նրանց, ովքեր արհամարհող և ամբարտավան էին, նրանց Նա կպատժի ցավալի դատապատժով:

Եվ նրանք չեն գտնի իրենց համար ,Ալլահ դեմ որևէ պաշտպան ընկեր կամ օգնական:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا
(174) فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ
مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا (175)

«Օվ մարդկություն. Այժմ ապացույց է եկել ձեր Տիրոջից ձեզ և Մենք ուղարկել ենք ձեզ պարզ լույս: Ինչ վերաբերվում է նրանց, ովքեր հավատք են ընծայում Ալլահին, ապա

կառչեք Նրան, նրանց, Նա կտա Իր գթասրտությունը և շնորհը և Նա կուղղորդի նրանց դեպի Իրեն, ուղղիղ ուղով»:
(Փառահեղ Ղուրանի Իմաստը 4:171 – 175)

ՀԻՍՈՒՍԸ ՍՈՒՐԲ ՂՈՒՐԱՆԻ ՄԵՋ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Ղուրանը շատ հրաշալի բաներ է պատմում Հիսուսի մասին: Արդյունքում, նրանք, ովքեր հավատք են ընծայում Ղուրանին, սիրում են Հիսուսին, պատվում և հավատում են նրան: Փաստացի, ոչ մի մահմեդական չի կարող հանդիսանալ մահմեդական, եթե նա հավատք չի ընծայում Հիսուսին (Խ.Ա.Ո.Ն)

Ղուրանը ասում է, որ Հիսուսը ծնվել է կույսից, որ նա խոսել է, երբ դեռ նորածին էր, որ նա բժշկել է կույրին և բորոտին և հարություն է տվել Աստծո թույլտվությամբ:

Ապա ո՞րն է այս հրաշքների էությունը: Առաջին հերթին կուսական ծնունդը: Աստված ցուցադրում է իր ցանկացած կերպ արարման հզորությունը: Աստված արարել է յուրաքանչյուր կնոջ և տղամարդու: Սակայն ի՞նչ կասեք Ադամի (Խ.Ա.Ո.Ն) մասին: Աստված արարել է նրան առանց կնոջ և տղամարդու: Եվ, Եվային միայն տղամարդուց, այլ ոչ թե կնոջից: Եվ, վերջապես, պատկերը ավարտուն դարձնելու համար, Աստված արարեց Հիսուսին կնոջից, առանց տղամարդու:

Ի՞նչ կասեք այլ հրաշքների մասին: Ամենը ցույց է տալիս, որ Հիսուսը չի գործել ինքն իրեն, Աստված աջակցել է նրան: Ղուրանը նշում է, որ այս հրաշքները ներկայացվել են Աստծո թույլտվությամբ: Սա կարելի է համեմատել Աստվածաշնչի Գործք գլուխ 2, տարբերակ 22 հետ, որտեղ այն ասում է, որ հրաշքները Աստված է գործել, ցույց տալու, որ նա խրախուսում է Հիսուսին: Նույնպես, հաշվի

առեք, որ Հիսուսը ինքը Հովհաննեսի Կտակարանի մեջ հաղորդել է. «Ես ոչինչ չեմ կարող գործել իմ իշխանությամբ»: (Հովհաննես 5:30) Ուստի, հրաշքները տեղի են ունեցել ոչ թե իր այլ Աստծո իշխանությամբ:

Ի՞նչ է ուսուցանել Հիսուսը: Ղուրանը մեզ ասում է, որ Հիսուսը եկել էր ուսուցանելու նույն հիմնական ուղերձը, որը ուսուցանել են Աստծո նախորդ մարգարեները, որ մենք պետք է խուսափենք յուրաքանչյուր կեղծ աստծուց և երկրպագենք միայն մեկ ճշմարիտ Աստծո: Հիսուսը ուսուցանեց, որ հանդիսանում է մեկ, ճշմարիտ Աստծո, Աբրահամի Աստծո ծառան և առաքյալը: Այս Ղուրանական ուսմունքները կարելի է համեմատել Աստվածաշնչի Մարկոս 10:18; Մատթեոս 26:39, Հովհաննես 14:28, 17:3 և 20:17 հետ, որտեղ Հիսուսը ուսուցանում է, որ մեկը, ում նա երկրպագում է, հանդիսանում է միակ ճշմարիտ Աստվածը: (Տես նույնպես Մատթեոս 12:18; Գործք 3:13 և 4:27), որտեղ մենք գտնում ենք, որ նրա աշակերտները նրան ճանաչում են որպես Աստծո Ծառա:

Ղուրանը մեզ ասում է, որ որոշ Իսրայելցիներ մերժել են Հիսուսին և մտադրվել են սպանել նրան, սակայն Ալլահը, Աստվածը փրկեց նրան և համբարձեց: Ալլահը Հիսուսին կրկին երկիր կվերադարձնի, որի ընթացքում Հիսուսը կհաստատի իր ճշմարիտ ուսմունքները և բոլորը հավատք կընծայեն նրան , ինչպիսին որ նա կա և ինչպես Ղուրանը ուսուցանել է նրա մասին:

Հիսուսը հանդիսանում էր Մեսսիա: Նա Ալլահի խոսքը և ոգին էր: Նրան պատվել են այս և հանդերձյալ

աշխարհներում և նա հանդիսանում է նրանցից մեկը, ով Ալլահի մերձավորն է:

Հիսուսը մարդ էր, ով խոսեց ճշմարտությունը, որը նա լսեց Աստծուց: Այս կարելի է համեմատել Հովհաննեսի Կտակարանի հետ, որտեղ Հիսուսն ասաց Իսրայելցիներին. "Դուք մտադրվել էք սպանել ինձ, մարդու, ով ձեզ ասել է ճշմարտությունը, որը ես լսել եմ Աստծուց:" (Հովհաննես 8:40)

Հիսուսի կուսական ծնունդը

Մահմեդականները հավատում են Հիսուսի կուսական ծնունդին: Երբ հրեշտակները Մարիամին (Խ.Ա.Ո.Ն) հայտնեցին որդի ունենալու Ալլահի խոստումը, նա զարմանք ապրեց, քանի որ նա կույս էր: «Ինչպե՞ս է հնարավոր» նա մտածեց: Նրան հիշեցրեցին, որ Ալլահի համար հեշտ է արարել այն, ինչ նա ցանկանում է : Նա ասաց.

قَالَتْ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ ۗ قَالَ كَذَلِكَ ۗ قَالَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۗ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

«Իմ Տեր, Ինչպե՞ս եմ ես կարող զավակ ունենալ, երբ ոչ մի մահկանացու չի դիպչել ինձ: Նա ասաց. Այդպես կլինի: Ալլահը արարում է ինչ նա ցանկանում է: Եթե նա որոշել է մի բան, նա ասում է միայն. Եղիբ և այն կա»: (Դուրան 3:47)

Ալլահի համար դժվար չէ որևէ բան իրագործել: Նա կարող է զավակ արարել երկու կամ մեկ մարդ ծնողից: Ոչ մի հրաշք իր զորությունից դուրս չէ: Վերջին հաշվով նա արարել է Ադամին (Խ.Ա.Ո.Ն) առանց կնոջ և տղամարդու:

Նա արարել է մեզ տղամարդուց և կնոջից: Արդյո՞ք դժվար է, եթե Ալլահը որոշել է միայն կնոջից մարդ արարել: Նա միայն պատվիրում է «Եղիր» և այն լինում է:

Ոմանք կարծում են, որ քանի որ Հիսուսը (Խ.Ա.Ո.Ն) չուներ հայր, պետք է որ Աստված լիներ նրա հայրը: Ղուրանը մերժում է այս տեսակետը: Ալլահի առջև Հիսուսը դիրքը նման է Ադամի դիրքին: Ադամի մարդ ծնող չունենալու փաստը չի նշանակում, որ մենք նրան պետք է Աստծո Որդի կոչենք:

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

«Ահա, Ալլահի առջև Հիսուսը նման է Ադամին: Նա արարեց նրան հողից, այնուհետ Նա ասաց նրան Եղիր և նա կա»:
(Ղուրան 3:59)

Ըստ Ղուրանի, բոլոր բացառությամբ Ալլահի հանդիսանում են Նրա ծառաները:

Եվ նրանք ասում են. Բարերարը Իրեն Որդի վերցրեց: Ճշմարտորեն դուք աղետալի բան եք ասում, ինչպես երկինքները պատռվում են և երկիրը ձեղքվում է և լեռները ընկնում են ավերակների, որ դուք վերագրում եք Բարերարին որդի, երբ չի համապատասխանում Բարերարի Վեհությանը, որ Նա որդի ընտրի: Բոլորը երկինքներում և երկրի վրա Բարերարի ծառաներն են:
(Ղուրան 19:88-93)

Հիսուսի հրաշքները

Ըստ Ղուրանի, Հիսուսը (Խ.Ա.Ո.Ն) Ալլահի կամքով ներկայացրել է հետևյալ հրաշքները

1. Խոսել է նորածին հասակում:
2. Բժշկել է բնածին կույրին:
3. Բժշկել է բորոտներին:
4. Հարություն է տվել հանգուցյալին:
5. Կյանք է փչել կավե թռչունին:

Ղուրանի մեջ Ալլահը մեջ է բերում Հիսուսին (Խ.Ա.Ո.Ն) ասելով.

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ أَنِّي أَخْلَقُ
 لَكُمْ مِّنَ الطَّيْرِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ
 وَأُبْرِئُ الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا
 تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ
 مُؤْمِنِينَ ﴿49﴾ (وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَلِأَجْلِ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي
 حُرِّمَ عَلَيْكُمْ ۗ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (50) إِنَّ اللَّهَ رَبِّي
 وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۗ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿51﴾)

«Ահա, Ես եկել եմ ձեզ մոտ ձեր Տիրոջ նշանով: Ահա, Ես ձևավորել եմ ձեզ համար կավից թռչուն և ես փչել եմ և այն դարձել է թռչուն Ալլահի կամքով: Ես բժշկել եմ նրան, ով բնածին կույր է և բորոտին և Ես հարություն են տվել հանգուցյալին, Ալլահի կամքով: Եվ ես հայտնում եմ ձեզ այն, թե ինչով եք սնվում և ինչ եք պաշարում ձեր տներում: Ահա ,այստեղ ճշմարիտ հրաշք է ձեզ համար, եթե դուք հավատացյալ եք:

Եվ, Ես եկել եմ հաստատելու այն, ինչ նախորդել էր ինձ Թորայում և թույլատրելի դարձնել որոշ բաներ, որոնք արգելված էին ձեզ: Ես եկել եմ ձեր մոտ ձեր Տիրոջ նշանով, այսպիսով, պարտական եղեք Ալլահին և հնազանդվեք ինձ:

Ահա, Ալլահը իմ և ձեր Տերն է, այսպիսով երկրպագեք Նրան: Դա է ուղիղ ուղղին»: (Ղուրան 3:49-51)

Կրկին, Ղուրանի մեջ Ալլահը մեզ ասում է Դատաստանի Օրվա իրավիճակը. Օրը, երբ Ալլահը միասին ժողովում է մարգարեներին և ասում է. Ո՞րն է մարդկանց պատասխանը: Նրանք ասում են. Մենք ոչ մի գաղափար չունենք: Ահա, Դու, միայն Դու ես Ամեն Գաղտնիի Գիտակը:

Երբ Ալլահն ասաց.

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ
 أَيَّدْنَاكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَإِذْ عَلَّمْنَاكَ
 الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَإِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ
 الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِي وَتُبْرِئُ الْأَكْمَةَ
 وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِي وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِي
 إِسْرَائِيلَ عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا
 إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

«Օվ Հիսուս, Մարիամի որդի: Հիշիր Իմ շնորհը քեզ և քո մորը: ինչպես ես քեզ ամրացրեցի սուրբ Հոգով, այնպես, որ դու խոսես մարդկության հետ օրորոցից, ինչպես հասուն տարիքում և ինչպես ես ուսուցանեցի քեզ Գիրը և Իմաստությունը և Թորան և Կտակարանը և ինչպես կամից նմանեցրիք թռչունի Իմ թույլտվությամբ և փչեցիր վրան և

այն թռչուն դարձավ Իմ թույլտվությամբ և դուք բժշկեցիք նրան, ով բնածին կույր էր և բորոտին Իմ թույլտվությամբ...»
(Ղուրան 5:110)

Ոչ բոլոր հրաշքներն են գրառվել կանոնական կտակարանների, Քրիստոնեական Աստվածաշնչի չորս կտակարանների մեջ:

Փաստը, որ Հիսուսը խոսել է նորածին հասակում առկա չէ Աստվածաշնչի ոչ մի հատվածում: Մա զարմանալի չէ, քանի որ Կտակարաններից ոչ մեկը չի կարող վերարտադրել Հիսուսի կյանքի յուրաքանչյուր դրվագը: Փոխարենը, Հովհաննեսի Կտակարանը փորձում է շեշտել, որ դրվագները գրառման համար շատ էին:

Նմանապես, կավե թռչնի կյանք շնչելը չի գրառվել Քրիստոնյա Աստվածաշնչի մեջ: Մա նույնպես չպետք է զարմացնի մեզ: Ակնհայտ է, որ Կտակարանների հեղինակները կարող էին գրառել միայն այն, ինչ նրանց հասանելի էր: Բացի այդ, նրանք չէին կարող գրառել ամենը, ինչ գիտեին Հիսուսի մասին, քանի որ նրանք գրառում էին պապիրուսի նյութի վրա, որը բավականին սահմանափակ էր լայնությամբ:

Հիշարժան է այստեղ նկատել, որ Մարգարե Մուհամմեդը (Խ.Ա.Ո.Ն) բավական ազնվորեն հրապարակել էր Հիսուսի տվյալ տեղեկությունը: Կրոնը, որը Աստված ուսուցանեց Մուհամմեդին, ժխտում է Հիսուսի աստվածայնությունը: Ուստի, յուրաքանչյուր արարած, ով ցանկություն ունի ժխտել Հիսուսի աստվածայնությունը, փորձում է նվազեցնել Հիսուսին: Քանի որ Քրիստոնյաները Հիսուսի

հրաշքները դիտում են որպես նրա աստվածայնության ապացույց, մենք պետք է ենթադրենք, որ ցանկացած մարդ արարած, ով փորձում է ժխտել Հիսուսի աստվածայնությունը, չպետք է մարդկանց տեղեկացներ հրաշքները, որոնք նախկինում հայտնի չէին նրան: Նա նույնիսկ կարող է փորձել ժխտել որոշ հրաշքները, որոնք առկա են կանոնական կտակարանների մեջ: Մյուս կողմից, մարգարե Մուհամմեդը (Խ.Ա.Ո.Ն) ազնվորեն փոխանցեց Ալլահի ուղերձը:

Ալլահը առանց վախի մեզ ասում է ճշմարտությունը: Մարդ արարածը փորձում է հետևորդներ շահել և մեզ պատմում է միայն այն, ինչ նպատակահարմար է: Նրանք սովորաբար կարող են տրամադրել տեղեկություն, որը կարող է առաջնորդել հակառակ կարծիքի: Մյուս կողմից, Ալլահը մեզ տեղեկացնում է Հիսուսի հրաշքների մասին, նույնիսկ, եթե մարդիկ այն կիրառում են աջակցելու իրենց գերառաջադրանքին, որը վերաբերվում է Հիսուսի աստվածայնության ուսմունքին: Ալլահը կարիք չունի երկրպագուներ գրավել: Նրանք, ովքեր երկրպագում են Ալլահին, անում են իրենց բարիքից ելնելով: Եվ նրանք, ովքեր երկրպագում են կեղծ աստվածներին, անում են ելնելով իրենց իսկ վնասից:

Ալլահը շեշտում է, որ Հիսուսի հրաշքները չեն ապացուցում նրա աստվածայնությունը: Նրա հրաշքները նշան, ապացույց էին, որ նա հանդիսանում էր Աստծո առաքյալը: Նա դրանք իրականացրեց Աստծո օգնությամբ և թույլտվությամբ: Նրանք, ովքեր նրա հրաշքները կիրառում են որպես աստվածայնության ապացույց, պետք է ընտրեն

մոռանալ Հիսուսի հետևյալ խոսքերը. - Ես ոչինչ չեմ կարող անել իմ իշխանությամբ: (Հովհաննես 5:30)

Նույնպես, նրանք մոռանում են Պետրոսի հայտարարությունը.- Հիսուսը Նազովրեցի, մարդ, ում խրախուսել է Աստվածը ձեր մեջ հրաշքներով և նշաններով, որը Աստված գործեց նրա միջոցով ձեր մեջ, ինչպես դուք տեղյակ եք: (Գործք 2:22 Արքա Ջեյմսի Տարբերակ)

Այս հատվածները առաջ է բերում, որ Հիսուսը ինքը հրաշքներ չի գործել: Ամենը իրագործվել է Աստծո կամքով:

Ալլահը մեզ հիշեցնում է սա: Հիսուսը նույնպես պարբերաբար կրկնել է իր ունկընդիրներին, որ նրա ներկայացրած հրաշքները Աստծո թույլտվությամբ էին:

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ
 مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ ۖ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ
 (15) يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ
 الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (16)

«Ով Գրքի Մարդիկ, Մեր Մարգարեն եկել է ձեզ մոտ, նա հայտնել է ձեզ շատ բաներ Գրքից, որը դուք թաքցնում էիք և անցնում է շատ բաների: Ալլահի լույսը և պարզ Գիրքը եկել է ձեզ , որը առաջնորդում է ճշմարտության: Այսպիսով, Ալլահը առաջնորդում է խաղաղության ուղղու նրանց, ովքեր փնտրում են Նրա վայելքը և Նա նրանց դուրս է բերում խավարի խորքերից դեպի Իր վեհության Լույսը և ուղղորդում է նրանց դեպի ճիշտ Ուղղի»: (Դուրան 5:15-16)

ՀԵՂԻՆԱԿԻ ՄԱՍԻՆ

Շաբիր Ալլին հանդիսանում է Իսլամական Տեղեկատվության և Միջազգային Դավա Կենտրոնի ղեկավարը, որը հիմնվել է Տորոնտոյում, Կանադա: Նա իր ծննդավայրից արտագաղթել է Կանադա: 1978 թվականին նա ձեռք է բերել հմտություններ, որոնք անհրաժեշտ են ներկայացնելու Իսլամի բազմակողմանի ուղերձը բոլոր հավատքների կամ անհավատ մարդկանց: Մասնավորապես, նա Աստվածաշնչի գիտական գիտելիքները միավորում է երկխոսությունների և բանավեճերի հաճելի մոտեցմամբ, որոնք նրան հաղթանակ են պարգևել շատ հասարակական հանդիպումների ընթացքում: Նա Իսլամը ներկայացրել է բազմաթիվ երկխոսությունների, բանավեճերի և հասարակական դասախոսությունների ընթացքում, որոնք տեղի են ունեցել Անգլիայում, Կանադայում, Ամն- ում և Գայանայում: Նա վարում է երկու ռադիո հաղորդում, որոնք հեռարձակվում են Տորոնտոյից և Էդմոնթից դուրս: Զուգահեռաբար նա ուսանել է Սադբրիի Լաուրենթյան Համալսարանում: Նա ճանապարհորդել է, որպեսզի համալսարանական տարբեր տարածքներում դասախոսություններ ներկայացնի Իսլամի և համեմատական կրոնների մասին:

ԱՐԴՅՈ՞Ք ՀԻՍՈՒՍԸ ԱՍՏՎԱԾ Է

Շաբիր Ալլին վիճարկում է, որ Աստվածաշնչի ոչ մի հեղինակ , երբեք չի ներկայացրել Հիսուսին: Ալլին իր վերլուծությունը հանդիսավոր քաջել է Սուրբ Ղուրանի հայտարարությամբ.

«ԱՍՏՎԱԾ ՉԻ ԾՆՈՒՄ, ՈՉ ԷԼ ԾՆՎՈՒՄ Է»:

ցանկ

1	ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	
2	ԱՐԴՅՈ՞Ք ՀԻՍՈՒՍԸ ԱՍՏՎԱԾ Է: ԱՍՏՎԱԾԱՇՈՒՆՉԸ ԱՍՈՒՄ Է «ՈՉ»	
3	ՄԱՍ 1: Աստվածաշնչի որ մի հեղինակ չի հավատում, որ Հիսուսը Աստված է:	
4	ՄԱՍ 2: Առաքյալների արարքների ապացույցներից	
5	ՄԱՍ 3: Արդյո՞ք Հիսուսը Ամենագոր և Ամենագետն էր:	
6	ՄԱՍ 4: Արդյո՞ք Աստվածաշնչի և Ղուրանի ուսմունքները հայտարարում են Հիսուսի աստվածայնությունը	
7	ՄԱՍ 5: Արդյո՞ք Պողոսը հավատում էր, որ Հիսուսը Աստված չէ	
8	ՄԱՍ 6: Արդյո՞ք Չորրորդ Ավետարանի վկայությունը ժխտում է Հիսուսի աստվածայնությունը:	
9	ՄԱՍ 7:	

	Հիսուսը և Հայրը հանդիսանում են երկու առանձին արարածներ	
10	ԱՍՏՎԱԾ ՈՉ ԾՆՈՒՄ Է, ՈՉ ԷԼ ՄԻԱԾԻՆ Է	
11	ՄԱՍ 1: Ղուրանական Վկայություն	
12	ՄԱՍ 2: Ի՞նչ է ասում Ղուրանը Հիսուսի մասին	
13	ՄԱՍ 3: Արդյո՞ք Հիսուսին հղում են որպես Աստծո որդի:	
14	ՄԱՍ 4: Արդյո՞ք Հիսուսը հայտարարել է «Աստծո Որդի» տիտղոսը	
15	ՄԱՍ 5: Արդյո՞ք Մատթեոսի Ավետարանը Աստծուն «Հայր» է կոչել:	
16	ՄԱՍ 6: Արդյո՞ք Հիսուսի աշակերտները հավատում են նրան որպես «աստծո ծառա»	
17	ՄԱՍ 7: Արդյո՞ք Առակների անբարիշտ բնակիչների հեղինակները վիրավորում են Աստծուն	

18	ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉՅԱՆ ՈՐՈՇ ԹՅՈՒՐԸՄԲՈՆԵԼԻ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ	
19	ԱՅԺՄ ԵՏԱԴԱՐՁ ՀԱՅԱՅՔ ՈՒՂՂԵՆՔ ՀԱՄԱՏԵՔՍԻՆ	
	«Ես և Հայրը մեկ ենք», Եվ այլ տարբերակներ, որոնք սովորաբար թյուրըմբռնելի են, նշանակելու, որ Հիսուսը Աստված է:	
	«Ես և Հայրը մեկն ենք»	
	Մինչ Աբրահամը ես եմ	
	Կույսը Ծնունդ Կտա	
	Նա, ով տեսել է ինձ, տեսել է Հորը	
	Նա Մարմին էր	
	Հզոր Աստված, Հավերժ Հայր	
	ԱՐԴՅՈ՞Ք ՀԻՍՈՒՍԸ ՄԻԱԺԱՄԱՆԱԿ ՀԱՆԴԻՍԱՆՈՒՄ ԷՐ ԿԱՏԱՐՅԱԼ ԱՍՏՎԱԾ և ԿԱՏԱՐՅԱԼ ՄԱՐԴ	
	Արդյո՞ք Հիսուսը միաժամանակ կատարյալ Աստված և կատարյալ մարդ էր	
	Ոչ մի պարադոքս գոյություն չունի	
	ՀԻՍՈՒՄԻ ՈՐՈՇ ՄՈՌԱՑՎԱԾ ԱՍՏՎԱԾՔՆԵՐ	
	Ըստ Աստվածաշնչի, յուրաքանչյուր հավատացյալ կարող է Աստծուն կոչել «Հայր»	

Արդյո՞ք Հիսուսը ասաց ամենը, ինչ հաղորդեց Հովհաննեսը	
Աստված հայտնել է ճշմարտությունը Հիսուսի մասին	
ՀԻՍՈՒՍԸ ՍՈՒՐԲ ԴՈՒՐԱՆԻ ՄԵՋ	
Հիսուսի կուսական ծնունդը	
Հիսուսի հրաշքները	

IslamHouse.com

الإسلام بلغات العالم

Islam in the languages of the world

